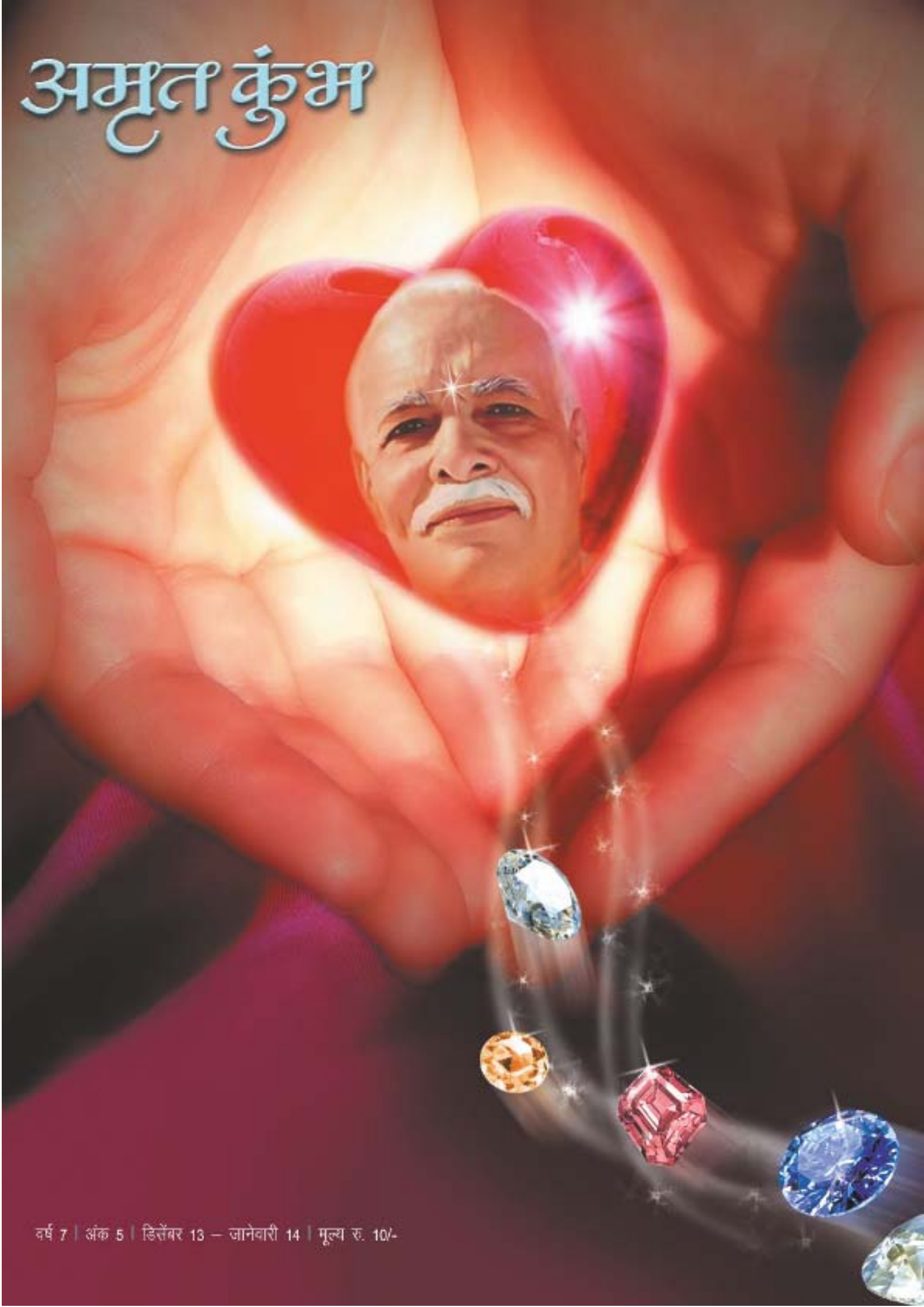

अमृत कुंभ

वर्ष 7 | अंक 5 | दिसेंबर 13 - जानेवारी 14 | मूल्य रु. 10/-

१. बोरिवली (मुंबई) : स्पोर्ट्स प्रोफेशनल्ससाठी आयोजित कार्यक्रमाचे उद्घाटन करतांना धाता धनराज पिल्ले, ब्र.कु. दिव्यप्रभा बहेन, ब्र.कु. करूणाभाई व अन्य. २. पेठ वडगाव : मा. आमदार सुजित मिणचेकर यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. डॉ. वैशाली बहेन, सोबत कृषीभूषण विश्वनाथ पाटील, ब्र.कु. राणी बहेन व अन्य. ३. येवला (कोपरगाव) : ब्र.कु. सरला बहेन यांना 'ज्ञान ज्योति' पुरस्कार प्रदान करतांना डेप्युटी कलेक्टर श्री. सूर्यवंशी, शेजारी जैन संघटना अध्यक्ष श्री. भंडारी व अन्य. ४. कडेगाव (सांगली) : महाराष्ट्राचे वनमंत्री डॉ. पतंगराव कदम यांना ईश्वरी संदेश दिल्यानंतर साहित्य भेट देतांना ब्र.कु.मीना बहेन. ५. शिरूर : ब्र.कु. अर्चना बहेन यांना 'आदिशक्ती' या पुरस्काराने सन्मानित करतांना मनसेचे जिल्हाध्यक्ष श्री. भोडवे, सोबत अन्य पुरस्कारार्थी. ६. तळेगाव : येथील मेडीकल कॉलेजमध्ये भाषण करतांना ब्र.कु. प्रभा बहेन, मंचासीन आमदार कृष्णराव भेगडे, प्राचार्य सुभदा जावडेकर व अन्य. ७. कवनूर (इचलकरंजी) : आमदार मा. सुरेशराव हाळवणकर यांचे पुष्पगुच्छ देऊन स्वागत करतांना ब्र.कु. रूपा बहेन. ८. अहमदनगर : विश्व बॅडमिंटन चॅम्पियन स्पर्धेत 'कास्य पदक' प्राप्त करणारी पहिली भारतीय महिला खेळाडू पी.व्ही. सिंधू यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. राजेश्वरी सोबत ब्र.कु. दीपक व ब्र.कु. सुप्रभा.

अमृतकुंभ

वर्ष ७ | अंक ५ | डिसेंबर २०१३ - जानेवारी २०१४

मुखपृष्ठाविषयी

परमपिता शिव परमात्म्याचे दिव्य अवतरण प्रजापिता ब्रह्मा यांच्या शरीरात सन १९३६ मध्ये झाले. त्यानंतर ब्रह्माबाबांमध्ये संपूर्ण परिवर्तन झाले. परमेश्वराने त्यांना सत्ययुगी दैवी सृष्टीच्या स्थापनेसाठी निमित्त बनवले होते. तेव्हापासून त्यांना या कलियुगी दुनियेचे संपूर्ण वैराग्य आले. त्यांनी आपला हिरे-जवाहऱ्याचा धंदा पार्टनरच्या हवाली केला व आपले तन-मन-धन ईश्वरी कार्यासाठी समर्पित केले तसेच त्याग, तपस्या आणि सेवेच्या बळावर संपूर्ण कर्मातीत वा फरिश्ता स्थिती प्राप्त केली. १८ जानेवारी १९६९ रोजी त्यांनी आपल्या नश्वर देहाचा त्याग केला व ते अव्यक्त वतनवासी फरिश्ता बनले.

आता अंती बापसमान फरिश्ता स्थिती प्राप्त करण्यासाठी आपणही आपले तन-मन-धन ईश्वरी सेवेत सफल करू या. हृदयी सदैव बापदादांची स्मृती ठेवू या. तन ईश्वरी सेवेत लावू या. याचेच प्रतीक मुखपृष्ठावर हात दर्शविण्यात आले आहेत. धनाचे समर्पण हे हिरे-मोत्यांच्या रूपाने दर्शविण्यात आले आहे. अतिशय कल्पक रीतीने तन-मन-धनाचे समर्पण चित्रीत करण्यात आले आहे. शेवटी पिताश्री ब्रह्माबाबांना, त्यांच्या ४५व्या दिव्य स्मृतीदिनानिमित्त सर्व ब्रह्मावत्सांचे कोटी-कोटी प्रणाम!

-- प्रकाशक, अमृतकुंभ.

वार्षिक वर्गणी रु. ६०/-

अर्धवार्षिक वर्गणी रु. ३०/-

आजीव सभासद वर्गणी रु. १,३००/-

-- अंतरंग --

- आता अंती बापसमान बनू सारे (संपादकीय) २
- आत्मा मौलिक रूपाने खुश ५
- हे ही सरेल ! ७
- ब्रह्माबाबांच्या जीवनातील सोळा कला ९
- संस्कारांचे संक्रमण हीच खरी संस्कृती १३
- विश्वातील नंबर १ पुरुषोत्तमाची कहाणी (कविता) १४
- सचित्र सेवावृत्त १५
- विदेशात मी पाहिली विविधतेत एकता १९
- वर्णमालेत गवसले जीवनमर्म २१
- अंधश्रद्धा निर्मूलन कायद्याच्या निमित्ताने २४
- स्वराज्य अधिकारी हाच भविष्य विश्वाचा अधिकारी २६
- साक्षात्कार व साक्षात अवतरण २९
- यातील महान अंतर (भाग - १)
- धन्य जीवन झाले, ३१
- जव मी बाबांना भेटले (अनुभव)

फोटो, लेख, आदी पाठविण्याचा पत्ता :

संपादक - अमृतकुंभ, द्वारा : प्रजापिता ब्रह्माकुमारीज्

ए-१०, वर्षा अपार्टमेंट, छत्रपती शिवाजी सोसायटी,

कोपरी कॉलनी, ठाणे (पूर्व) - ४००६०३

फोन : ०२२-२५३२२२०८. मोबाईल : ९८२००२३०९२

E-mail : meenakshi.bk@gmail.com

वर्गणी पाठविण्याचा पत्ता : बी.के.गोदावरी,

प्रकाशक अमृतकुंभ द्वारा : प्रजापिता ब्रह्माकुमारीज्,

ए-१०, वर्षा अपार्टमेंट, छत्रपती शिवाजी सोसायटी,

कोपरी कॉलनी, ठाणे (पूर्व) - ४००६०३.

प्रजापिता ब्रह्माकुमारी ईश्वरीय विश्व विद्यालयाचे मुखपत्र 'अमृतकुंभ' द्वैमासिक मुद्रक व प्रकाशक बी.के.गोदावरी यांनी परफेक्ट प्रिंट, २२ ज्योति इंडस्ट्रियल इस्टेट, नुरीबाबा दर्गा रोड, ठाणे (पश्चिम) - ४००६०९ येथे छापून प्रजापिता ब्रह्माकुमारीज्, लाईट हाऊस, वागळे इस्टेट, ठाणे (पश्चिम) - ४००६०४ येथे प्रसिद्ध केले - संपादक ब्र.कु.शिवाजी चौधरी.

संगणक अक्षरजुळणी : कु.मनिषा गोवळकर, ८ श्रीसदिच्छा सोसायटी, मीठ बंदर रोड, ठाणे (पूर्व) - ४०० ६०३.

संपादकीय . . ✍

आता अंती बापसमान बनू सारे, फरिश्ता स्थिती प्राप्त करू यारे!

आपण सर्व मुलांनी ब्रह्मा बापसमान फरिश्ता (देवदूत) स्थिती प्राप्त करावी हीच प्राणेश्वर शिवबाबांची शुभभावना व शुभकामना आहे. त्याचबरोबर पिताश्री ब्रह्माबाबांची देखील हीच एकमेव शुभकामना आहे. त्यासाठी गेली ४५ वर्षे (२०१४-१९६९ = ४५) ते अव्यक्त वतनवासी बनून सर्व मुलांना सकाश देत आहेत. त्यामुळे आता अंतिम समयी प्रत्येक ब्रह्मावत्साचे हेच लक्ष्य असले पाहिजे की मला फरिश्ता बनायचे आहे. फरिश्ता अर्थात ज्याचे सर्व संबंध (वा रिश्ते) एक शिवबाबांशी आहेत तसेच ज्याची स्थिती सदा एकरस आहे. एक-एक सेकंद, एक-एक बोल, एकालाच समर्पित व एकाच्याच सेवेसाठी आहे. चालता-फिरताना, पाहताना-बोलताना व कर्म करताना व्यक्त भावापासून अलिप्त, अव्यक्त अर्थात या देहरूपी धरणीच्या स्मृतीपासून ज्याचे बुद्धीरूपी पाऊल सदैव उंच आहे अथवा उपराम आहे. तो स्वतःला शिवबाबांप्रमाणे अवतरित आत्मा समजेल. त्याला ही स्मृती राहिल की हे ब्राह्मण जीवन केवळ ईश्वरी सेवार्थ प्राप्त झाले आहे. संगमयुगात तो धर्मस्थापक अर्थात धर्म स्थापनेचा पार्ट बजावण्यासाठी अवतरित झाला आहे. याखेरीज कोणतेही कार्य तो करणार नाही. तो सदैव स्वतःला डबल लाइट अर्थात ज्योतिस्वरूप व हलका (अर्थात मागील कर्मांच्या हिशोबापासून मुक्त) अनुभव करेल. अशाप्रकारची सर्वश्रेष्ठ फरिश्ता स्थिती प्राप्त करण्यासाठी, कोणता पुरुषार्थ करण्याची आवश्यकता आहे ते आपण थोडक्यात पाहू.

□ फरिश्ता अर्थात सर्वस्व समर्पण करणारा

जेव्हा आपण एक शब्द बदलतो 'माझे हे सर्व काही तुझे' करतो तेव्हा डबल लाइट बनतो. जरसुद्धा माझेपणा आला तर आपण उच्च स्थितीवरून खाली येतो. याउलट सर्व काही तुझे, तुलाच अर्पण हा भाव आपली स्थिती उच्च बनवतो. फरिश्ता अर्थात आपल्या फ्युचर (भविष्य) द्वारे अन्य आत्म्यांचे फ्युचर बनविणारा. त्यामुळे आपले स्वतःचे

श्रेष्ठ भविष्य सदैव आपल्या डोळ्यासमोर असले पाहिजे. जसे आपण भविष्यात विश्व राज्यअधिकारी बनणार आहोत हे स्पष्ट आहे तसे आता आपल्याला फरिश्ता वा कर्मातीत बनायचे आहे, हे देखील स्पष्ट असले पाहिजे. एवढंच नव्हे तर त्याची प्रत्यक्ष झलक आपल्या चलन व चेहऱ्याद्वारे दिसली पाहिजे.

□ फरिश्ता अर्थात सदा आत्मअभिमानी

देहअभिमानात येणे म्हणजे मानव बनणे व सदैव आत्म-अभिमानी स्थितीत रहाणे म्हणजे फरिश्ता बनणे होय. त्यामुळे सकाळी उठल्यापासून आत्मअभिमानी अर्थात फरिश्ता स्थितीत रहा म्हणजे सदैव खुशीत नाचत राहू तसेच कोणतीही गोष्ट जरी झाली तरी तिला आपण हसत-हसत पार करू. जसे देवींनी असुरावर डान्स केला असे दर्शवितात तसे आपण फरिश्ता स्थितीत राहून असुरी गोष्टींवर खुशीने डान्स केला पाहिजे.

जितकी आपल्याला शिवबाबांची स्मृती असेल तितका आपण अनुभव करू की आपण एकटे नसून शिवबाबांशी कम्बाइण्ड (एकत्रित) आहोत त्यामुळे कोणतीही समस्या आली तर आपण कधीही घाबरणार नाही. जसे ओझे नेहमी मोठ्यांकडे दिले जाते तसे समस्यारूपी ओझे शिवबाबांकडे दिल्याने, आपण डबल लाइट बनू. फलस्वरूप स्वतःला खुशीचा अनुभव होत राहिल तसेच आपण रात्रंदिवस मनाने डान्स करीत राहू.

□ फरिश्ता अर्थात इच्छा मात्रम् अविद्या

देवतांचे गायन आहे - 'इच्छा मात्रम् अविद्या'. परंतु वास्तविक ही आहे फरिश्ता जीवनाची विशेषता. कारण देवतांच्या जीवनात तर इच्छेची गोष्टच नसते. हृदया इच्छेची त्यांना अविद्या असते. संगमयुगात 'इच्छा मात्रम् अविद्या' ही स्थिती तेव्हाच राहू शकते जेव्हा आपण स्वतः संपन्न, नॉलेजफुल व सदा सफलतामूर्त असतो. जो स्वतः सफलतामूर्त नसेल तो अनेक आत्म्यांचे संकल्प सफल करू

शकणार नाही. त्यामुळे जो संपन्न नसेल त्याच्या इच्छा जरूर असतील म्हणून स्वतः संपन्न बनल्यानंतरच आपली 'इच्छा मात्रम् अविद्या' स्थिती बनते. त्यावेळी कुठलीही अप्राप्त वस्तू रहात नाही. अशी स्थिती असणारा, प्रत्येक आत्म्याला यथार्थरित्या पारखू शकतो व त्यानुसार त्याची इच्छापूर्ती देखील करू शकतो.

फरिश्ता जीवनात वा ब्राह्मण जीवनात 'अवघड' शब्दाची अविद्या होते तसेच ओझे (बोझ) या शब्दाची देखील अविद्या होते. एवढंच नव्हे तर या गोष्टी काय असतात याचीही जाणीव त्याला नसते कारण त्याची पालना वरदाता शिवबाबांच्या वरदानांनी होत असते. फलस्वरूप तो सदा निश्चिंत व निश्चित विजयाचा अनुभव करीत असतो.

□ फरिश्ता अर्थात सदा शुभचिंतक व सदा निश्चिंत

जसे भविष्य स्वर्णिम दुनियेतील सर्वांना देवता म्हटले जाते तसे वर्तमान संगमयुगात सर्व पुरुषार्थी ब्राह्मण आत्मे, फरिश्ते जरूर बनतात परंतु नंबरवार पुरुषार्थ अनुसार. सत्ययुगात जसा प्रत्येक जण आपल्या स्थिती अनुसार सतोप्रधान असतो तसाच संगमयुगात प्रत्येक पुरुषार्थी नंबरवार फरिश्ता स्थिती जरूर प्राप्त करतो. ती प्राप्त करण्यासाठी विशेष दोन गोष्टींची आवश्यकता आहे. पहिली गोष्ट म्हणजे मायेचा विरोध (अपोझिशन) समाप्त होऊन आपल्या पोजिशनमध्ये अर्थात स्वमानमध्ये रहाण्याची. दुसरी गोष्ट म्हणजे पुरानी देह व पुरानी दुनिया यांची स्मृती परिवर्तन करून एक शिवबाबांच्या स्मृतीत राहण्याची.

फरिश्ता स्थितीची निशाणी आहे, सदा शुभचिंतक व सदा निश्चिंत. त्याची दृष्टी-वृत्ती सदा शुभ असल्याने तो सदा शुभचिंतक असतो. शुभभावना हे मनसा सेवेचे सर्वात श्रेष्ठ साधन आहे. शुभचिंतक आत्मा सदैव सर्वांना सुख देतो व सुख घेतो. कोणी कोणताही भाव ठेऊन बोलले व चालले तरी तो सदा सर्वांच्या विषयी शुभभाव व श्रेष्ठ भाव धारण करतो. सर्व आत्म्यांना शुभभावना व शुभकामना यांची स्नेहभेट देतो. त्याचबरोबर तो सदा शिवबाबांशी कम्बाइण्ड असल्याने, स्वतःला शिवशक्ती अवतार समजतो. फलस्वरूप तो सदा निश्चिंत स्थितीचा अनुभव करतो.

□ फरिश्ता अर्थात कर्म करताना कर्मातीत

जसे शिवबाबांना सर्व स्वरूपांनी वा सर्व संबंधांनी जाणणे आवश्यक आहे तसेच स्वतःलाही जाणणे आवश्यक आहे. जाणणे अर्थात मानणे. मी जो आहे, जसा आहे असे मानून जर आपण चाललो तर आपली स्थिती देहात असून विदेही, व्यक्त मध्ये असताना अव्यक्त, चालता-फिरताना फरिश्ता व कर्म करताना कर्मातीत बनेल कारण जेव्हा आपण स्वतःला चांगल्यारीतीने जाणतो व मानतो तेव्हा आपल्या हातून कोणताही संयम वा नियम वरखाली होत नाही. आत्मिक स्थितीत स्थित होऊन आपण जे कर्म करतो, जे बोलतो, जो संकल्प करतो तोच संयम वा नियम बनतो. जसे पिताश्री ब्रह्माबाबा सदा आत्मिक स्थितीत राहिल्याने त्यांनी जे कर्म केले तेच ब्राह्मण परिवारासाठी संयम वा नियम बनले. तात्पर्य म्हणजे आत्मिक स्मृतीत राहिल्याने आपले प्रत्येक कर्म यथार्थ असेल तसेच कर्म करताना कर्मातीत स्थितीचा अनुभव येईल.

□ फरिश्ता अर्थात सिद्धीस्वरूप

आता ब्रह्मावत्सांसाठी सीझन आहे, सिद्धीस्वरूप बनण्याचा. आता आपला प्रत्येक बोल व संकल्प सिद्ध झाला पाहिजे. हे तेव्हाच सिद्ध होईल जेव्हा आपला प्रत्येक बोल व संकल्प ड्रामा अनुसार, सत्य आणि समर्थ असेल. त्यामुळे आता आपले याकडे लक्ष असले पाहिजे की आपण जे संकल्प करतो किंवा बोल बोलतो त्यातील किती सिद्ध होतात. संकल्प हे बीज आहे. जर बीज यथार्थ असेल तर त्यापासून फलदेखील चांगलेच प्राप्त होते. यालाच संकल्प सिद्ध होणे असे म्हणतात. तात्पर्य म्हणजे आपला प्रत्येक संकल्प व बोल समर्थ बनविण्याकडे लक्ष देणे आवश्यक आहे. जसे भक्तिमार्गात म्हटले जाते की हा सिद्धपुरुष आहे तसे ज्ञानमार्गात देखील ज्यांचे संकल्प व बोल सिद्ध होतात ते सिद्धीच्या आधारे प्रसिद्ध होतात. ज्यांचे संकल्प व बोल सिद्ध होत नाहीत ते प्रसिद्ध होत नाहीत. अशारीतीने संकल्प व बोल सिद्ध होणे, हा आधार आहे प्रसिद्ध होण्याचा. त्यामुळे आपला वेळही वाचेल. वाणीमध्ये येणे आपोआपच कमी होईल. तसेच आता आपल्या घरी शांतीधाममध्ये जायचे आहे, हीच स्मृती

राहील. फलस्वरूप आकारी फरिश्ता बनण्याचे संस्कार आपल्याला खेचतील. अंतिम समयी ईश्वरी सेवा देखील इतकी वाढेल की वाणीद्वारे सेवा करण्याची संधी मिळणार नाही. त्यामुळे आपल्या दृष्टीद्वारे, आपल्या हर्षितमुख चेहऱ्याद्वारे, मस्तकातील चमकणाऱ्या मणीद्वारे (अर्थात आत्मिक स्वरूपाद्वारे) सेवा करावी लागेल. अंतिम समयी जगात चोहीकडे फरिश्ते प्रत्यक्ष होतील. जसे आकाशात ढग आल्यावर सर्वांची नजर तिकडे आपोआपच जाते तशी सर्वांची नजर फरिश्त्यांकडे आणि त्यांचा रचयिता परमात्मा शिव पित्याकडे जाईल. फलस्वरूप सर्व मंदिरातून, मस्जिद-तून, गुरुद्वारातून, चर्चमधून सर्व आत्म्यांचा एकच आवाज येईल की 'हमारा बाबा आ गया'. अशारीतीने आपली फरिश्ता स्थिती ही परमात्म प्रत्यक्षतेचा आधार बनेल. त्यामुळे फरिश्ता स्थिती लवकरात लवकर प्राप्त करण्याचा तीव्र पुरुषार्थ करा. याचेच गायन आहे, 'सन शोज फादर'.

□ फरिश्ता अर्थात नष्टोमोहा स्मृतिस्वरूप

आता गीतेचा १८ वा अध्याय चालू आहे. त्याच्या अंताची विशेषता आहे, नष्टोमोहा स्मृतिस्वरूप बनण्याची. आता स्मृती, थोड्यावेळाने विस्मृती असे नाही. स्मृतिस्वरूप अर्थात स्वतः व सहज शिवबाबांची स्मृती राहिली पाहिजे. याचेच गायन आहे 'एक बाप दुसरा न कोई'. त्यासाठी बराच काळ अभ्यास करण्याची आवश्यकता आहे. मुख्य म्हणजे जो स्मृतिस्वरूप बनतो तो स्वतःच नष्टोमोहा बनतो. तो स्वतःची प्रवृत्ती, दैवी परिवाराची प्रवृत्ती, सेवेची प्रवृत्ती तसेच हृदयाच्या प्रार्थीची प्रवृत्ती या सर्वांपासून नष्टोमोहा बनतो. 'पाना था सो पा लिया' हा भाव त्याच्या हृदयी भरून राहतो. त्यामुळे याच खुशीत तो मोठ्या आनंदाने नाचत असतो, गात असतो, सदैव उडती कला अनुभवत असतो. साऱ्या कल्पातील सर्वश्रेष्ठ स्थितीचा, अतींद्रिय सुखाचा तो अनुभव करीत असतो. त्यामुळे आपण सर्वजण अशी नष्टोमोहा स्मृतिस्वरूप स्थिती प्राप्त करून ब्रह्माबाप-समान फरिश्ता बनू या.

□ फरिश्ता अर्थात निरंतर सेवाधारी

आता चालताना-फिरताना हाच अनुभव करा की मी फरिश्ता सो देवता आहे. या स्मृतीने दुसऱ्यांना देखील आपले

फरिश्ता रूप व देवता रूप दिसू लागेल. आता आपला समय व संकल्प ईश्वरी सेवेत समर्पण व्हायला हवेत. तसेच लहान-सहान गोष्टींमागे, तनाच्या मागे, मनाच्या मागे, साधनांच्या मागे, संबंधांच्या मागे आपला समय व संकल्प वाया घालवता कामा नयेत कारण ते सेवेत सफल केल्याने, स्वउन्नती आपोआपच होत जाते. म्हणूनच आपले तन-मन-धन ईश्वरी सेवेत समर्पण करू या. आता विश्व-कल्याणाच्या श्रेष्ठ भावनेने श्रेष्ठ कामनाचे संस्कार प्रत्यक्ष करू या म्हणजे स्वतःचे हृदये संस्कार आपोआपच समाप्त होतील. दुसऱ्यांना दान द्या, वरदान द्या म्हणजे स्वतःचे ग्रहण समाप्त होऊन जाईल. याचेच गायन आहे 'दे दान तो छुटे ग्रहण'. अखंड दानी, वरदानी बना कारण समय अतिशय थोडा आहे. परंतु या थोड्याशा कालावधीत आपल्याला सर्व आत्म्यांची, वायुमंडळाची, प्रकृतीची, सर्वांची सेवा करायची आहे. यासाठी फरिश्ता बनून निरंतर सेवा करू या.

पिताश्री ब्रह्माबाबांच्या शेवटच्या दोन-तीन वर्षांच्या कालावधीत, जे ब्रह्मावत्स त्यांच्या संपर्कात आले, त्यांनी पिताश्रींच्या उपराम फरिश्ता स्थितीचा स्पष्ट अनुभव केला. १८ जानेवारी १९६९ रोजी (वयाच्या ९३व्या वर्षी) त्यांनी आपल्या नश्वर देहाचा त्याग केला व ते अव्यक्त वतनवासी फरिश्ता बनले. विश्वाच्या इतिहासात अशा-प्रकारची श्रेष्ठतम स्थिती प्राप्त करणारी ही एकमेव महान विभूती आहे. तेव्हापासून ते अव्यक्त वतनवासी बनून, शिवपित्यासमवेत विश्व परिवर्तनाचे अलौकिक कर्तव्य करीत आहेत. पिताश्री ब्रह्माबाबांनी संपूर्ण ज्ञानाची धारणा करून, अंतिम समयी सर्व ब्रह्मावत्सांना अनुपम सौगात (स्नेहभेट) दिली, 'सदा निराकारी, निर्विकारी व निरहंकारी भव'. या स्नेहभेटीच्या रिटर्नमध्ये आपण आपली मनसा सदा निराकारी, वाचा सदा निरहंकारी व कर्मणा सदा निर्विकारी ठेवू या. फलस्वरूप आपण सारे लवकरच ब्रह्माबापसमान बनू. वास्तविक हीच खरी पिताश्री ब्रह्माबाबांना त्यांच्या ४५व्या दिव्य स्मृतीदिनानिमित्त अर्पित श्रद्धांजली ठरेल ! शेवटी सर्व ब्रह्मावत्सांना हेच विनम्र आवाहन -

ब्रह्मा बापसमान बनू सारे !

फरिश्ता स्थिती प्राप्त करू यारे !

आत्मा मौलिक रूपाने खुश

(ब्र.कु.शिवानी बहेन यांच्या 'हॅपिनेस इंडेक्स' या पुस्तकावर आधारित)

ब्र.कु.मिनल, ठाणे.

एखाद्याच्या जीवनात दिसून येणारी खुशी त्या व्यक्तीची स्थिर मनोवृत्ती दर्शविते. परिस्थिती कशीही असो, इतर व्यक्तीचं म्हणण काहीही असो, नेहमी खुश राहण्यासाठी मी स्वतः अशा खुशीची निर्मिती करू शकतो ज्यामुळे माझी स्थिती सदैव एकरस असेल; असा दृढ संकल्प करण्याची आवश्यकता असते. मागील लेखात आपण हे पाहिलं की सकाळी उठल्यावर काही क्षण मनाला आनंद देणाऱ्या सकारात्मक विचारांचे चिंतन केले की संपूर्ण दिवस त्या खुशीची अनुभूती स्थायी राहू शकते. तरीही कित्येकांचा अनुभव असा असतो की दिवसाच्या सुरुवातीला असणारी आनंददायक स्थिती हळूहळू कमी होत जाते. खुशी कायम रहावी यासाठी काय करता येईल ते आता पाहू या.

□ दिल्याने वाढते शांती व खुशीची उर्जा

मला खुशी हवी अशी मनोभूमिका बदलून 'मी आत्मा सदैव खुश आहे अशी जेव्हा होते तेव्हा जाणवतं की व्यक्ती, वस्तू कोणावरही आपली खुशी अवलंबून नाही. पूर्वी आपली अपेक्षा असायची की अमुक एक काम केल्याने मी खुश होईन. पण आता त्याहीपुढे जाऊन आपण निर्णय घ्यायचा आहे की ते काम खुशीने करायचं आहे वा त्यातून खुशी मिळावी अशी अपेक्षा ठेवून करायचं आहे. उदाहरणार्थ, सकाळी उठल्यावर पहिला विचार येतो की नवीन दिवसाची सुरुवात झाली, आता मला लवकर तयार होऊन ऑफिसला जायचं आहे. बऱ्याचदा यापाठीमागे भावना असते पैसे कमावण्याची ज्यायोगे मी खूप वस्तू विकत घेऊन आनंदी होऊ शकेन. समजा काही कारणाने असं झालं नाही तर माझी खुशी गायब होते. सकाळी ज्या संकल्पाने कामाची सुरुवात होते त्यावर कार्यालयातील माझा संपूर्ण दिवस कसा जातो ते ठरतं. त्याच अनुभवावर येणाऱ्या नवीन दिवसा-बद्दलचे विचारही अवलंबून असतात. समजा आजचा माझा दिवस खूपच तणावपूर्ण, अस्थिर वातावरणात गेला तर दुसऱ्या दिवशी पहिला विचार मनात येईल की 'इच्छा नाही

पण आज नाइलाजाने ऑफिसला जावे लागणार.' अशी सुरुवात नक्कीच सकारात्मक असणार नाही. कोणतेही काम करताना 'करावंच लागणार' असा नाखुशीचा सूर लागला तर तशाच (नकारात्मक) उर्जेची निर्मिती होईल. उत्साह वाटणार नाही. त्याऐवजी आपण जर असा संकल्प केला की मी स्वखुशीने कामावर जात आहे व दिवसभरात जो कुणी भेटेल त्या व्यक्तीबरोबर आत्मिक स्नेह, शांती, खुशी रूपी उर्जेची देवाण-घेवाण करणं हे माझं खर उद्दिष्ट आहे तर आपली खुशी निश्चितच कायम राहू शकेल. कारण खुशी व प्रेम ही अशी उर्जा आहे की ती जितकी दुसऱ्यांना वाटू तितकी वाढत जाते. समजा ऑफिसमध्ये गेल्यावर आपल्याला १०, २० किंवा ५० माणसे भेटणार असतील व प्रत्येकवेळी आपण जर त्यांना खुशी वा प्रेमाची उर्जा देत गेलो तर आपल्यातील ती उर्जा स्वतःच वाढत जाईल.

□ स्वतःशी सुसंवाद व दृढ सकारात्मक चिंतनाचे महत्व

जसे दिवसाच्या सुरुवातीचे चांगले संकल्प महत्वाचे असतात त्याचप्रमाणे रात्री झोपतानाही आपण सकारात्मक चिंतन केलं पाहिजे. उद्या मी कशाप्रकारे इतरांना खुशी व शांती देऊ शकेन, जेणेकरून ती आनंददायी उर्जा मी स्वतः देखील दिवसभर अनुभवेन याचा विचार करावा. शक्तिशाली संकल्प आपोआप निर्माण होत नाहीत. यासाठी घरी, ऑफिसमध्ये कुठेही काम करत असताना स्वतःशी संवाद साधणे आवश्यक आहे. राजयोग मेडिटेशनची ही पहिली पायरी आहे. त्याचबरोबर आवश्यक असतात जाणीवपूर्वक केलेले शुभसंकल्प. राजयोग केवळ १-२ तासांची अनुभूती नसून संपूर्ण दिवसभर करण्याचा सुंदर अभ्यास आहे. आपण हे जाणता की संकल्पांद्वारे तयार होणारी उर्जा वातावरणात पसरत असते. एखादी सुगृहिणी मुलांना उठवताना, शाळेसाठी तयार करताना, डबा देताना जेव्हा दृढ संकल्प करते की मला शांत राहून या सर्व गोष्टी पार पाडायच्या आहेत तेव्हा आपोआप मुलांमध्येही सकारात्मक

उर्जा प्रवाहित होते. ज्याप्रमाणे आपण पाणी, वीज, पेट्रोल वाया घालवत नाही त्याचप्रमाणे खुशी आपली मौल्यवान ठेव आहे जिचा आपण सांभाळ केला पाहिजे. वारंवार रागावणे, ओरडणे, नेहमी दुसऱ्यांना दोष देणे, निंदा करणे यामुळे आपलीच खुशी ही वाहून जाणाऱ्या पाण्याप्रमाणे व्यर्थ जाते. हीच उर्जा स्वचिंतनासाठी वापरली तर काहीतरी विशेष कर्तव्य करण्यासाठी आपण सक्षम होऊ शकतो.

□ स्व-परिवर्तन घडवेल विश्व परिवर्तन

खुशी नाहीशी होण्यासाठी मुख्यत्वे कारणीभूत ठरते परचिंतन. इतर लोकांविषयी चांगला-वाईट विचार करण्यात आपला जो वेळ जातो, तो आपण आत्मपरिक्षणासाठी दिला तर आपल्यासाठी चांगले काय, वाईट काय याचा सहज बोध होऊ शकेल. ब्रह्माकुमारीज्मध्ये ही शिकवण दिली जाते की आपला दृष्टिकोन बदलला अर्थात आपल्यात परिवर्तन झाले तर जग बदलेल. एक-एक व्यक्ती करता-करता हळूहळू सगळी सृष्टी बदलेल. मूल्यनिष्ठ समाजाची पुनर्स्थापना होईल. परचिंतनाप्रमाणे खुशी गायब करणारी दुसरी गोष्ट म्हणजे इतर व्यक्ती किंवा परिस्थितीकडून आपण करत असलेली अपेक्षा. उदाहरणार्थ, नेहमी ८ वाजता येणारी बस उशीरा आली तर आपली खुशी काही अंशी कमी होऊन चिडचिड होईल. त्याचप्रमाणे मागील अनुभवाच्या आधारे एखादी व्यक्ती आता अशी वागेल असा आपण बांधलेला अंदाज चुकला तर आपला अपेक्षाभंग होऊन दुःख वाटे. याठिकाणी असा प्रश्न पडणे स्वाभाविक आहे की मग पालकांनी मुलांकडून किंवा शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांकडून काही अपेक्षाच ठेवू नयेत का? इथे दोन गोष्टी महत्वाच्या ठरतात, १) इतरांकडून अपेक्षा ठेवणे तसेच २) दुसऱ्यांच्या अपेक्षा आपण पूर्ण करणे. समोरील व्यक्ती ज्याप्रकारे कालपरवापर्यंत (प्रेमाने) बोलत वागत होती तशी वागली नाही, हा आपल्यासाठी अनपेक्षित धक्का असेल. त्याने आपण दुःखी होऊ. त्याचप्रमाणे जवळच्या नातेसंबंधातील एखादी व्यक्ती खुश रहावी म्हणून त्यांच्या अपेक्षेप्रमाणे आपण सगळं करूनसुद्धा ती व्यक्ती नाराज झाली तर तो आपला अपमान झाला असं वाटून आपण दुःखीच होऊ.

□ आपली जबाबदारी ओळखा, खुश राहून कर्म करा

इथे अपेक्षा ठेवणारी व्यक्ती व ज्या व्यक्तीकडून ती ठेवली जाते अशा दोघांमध्ये सुसंवाद असण्याची गरज आहे. उदाहरणार्थ, मुलाला एन.डी.ए. मध्ये प्रवेश घेऊन देशाची सेवा करायची आहे पण पालकांची अपेक्षा काही वेगळीच आहे. अशावेळी आई-वडिलांनी आपली बाजू समजावून सांगायला हवी व त्याचेही म्हणणे ऐकून घ्यायला हवे. बऱ्याच जणांच्या बाबतीत असं घडत की निव्वळ पालकांना खुश करण्यासाठी मुले त्यांच्या पसंतीचा पर्याय निवडतात. पण जर निर्णय घेतल्यावरही मुलांच्या अंतर्मनात कुठेतरी ही गोष्ट बोटत असेल की मी स्वतःच्या आनंदासाठी नाही तर आई-वडिलांच्या खुशीसाठी हे केलं तर तीच उर्जा भविष्यातही संबंधांमध्ये तणाव निर्माण करणारी ठरेल. म्हणूनच शिक्षण, नोकरी, व्यवसाय, लग्न कोणताही निर्णय घेताना संबंधित व्यक्तींमध्ये सुसंवाद असणे गरजेचे आहे. मला आनंदी राहून इतरांनाही आनंद द्यायचा आहे हे मनाशी पक्क झाल्यावर, विचारपूर्वक एकदा निर्णय घेतला की मग त्याची जबाबदारी त्या व्यक्तीची होते. अशाने होणारे कर्मही सकारात्मक उर्जा प्रवाहित करणारे आनंददायी होते.

चला, आपणही इतरांकडून अपेक्षा ठेवताना व त्यांच्या माझ्याकडून असलेल्या अपेक्षा पूर्ण करताना या गोष्टींचा नक्की विचार करू या. खुशी दिल्याने वाढते याचा सुंदर अनुभव घेऊन हे जीवन सुखी, आनंदी करू या. ❖❖❖

वाचकांशी हितगुज

- वाचकांनी, सेवाकेंद्रांनी एप्रिल २०१४ पासून सुरु होणाऱ्या नवीन वर्षाची 'अमृतकुंभ'ची मागणी फेब्रुवारी २०१४ अखेरपर्यंत कळवावी म्हणजे त्यानुसार अंक छापणे सुकर होईल. विशेष बाब म्हणजे पुढील वर्षाची वर्गणी सध्या इतकीच ठेवण्यात आली आहे. त्याचबरोबर प्रत्येकाने अधिकाधिक सभासद संख्या वाढवून, ईश्वरी सेवेचे सद्भाग्य जमा करावे.
- सन २०१३-१४ ची वर्गणी अद्याप थकित असल्यास ती लवकरात लवकर प्रकाशक, अमृतकुंभ यांच्या पत्त्यावर पाठविण्याचे सहकार्य द्यावे तसेच डिमांड ड्राफ्ट पाठवितांना तो 'अमृतकुंभ' च्या नावानेच पाठवावा.

-- प्रकाशक, अमृतकुंभ.

हे ही सरेल!

ब्र.कु.तुकाराम, भांडुप-मुंबई.

टिक-टिक करत काळाचे घड्याळ पुढे सरकत असते. काळ नेहमीच गतीमान व परिवर्तनशील असल्यामुळे कधी कोणासाठी थांबत नाही व काळाचे बोलावणे आले की कोणी एका क्षणासाठी सुद्धा येथे थांबू शकत नाही. पूर्वी टी.व्ही.वरील महाभारत मालिका सुरू होण्यापूर्वी सुरुवातीला 'मैं समय हूँ' हे वाक्य कानावर पडल्यानंतर अंगावर अक्षरशः शहारे यायचे. वेळेपुढे कोणाचेच काही चालत नाही. जीवनात सुद्धा कधी-कधी असे प्रसंग घडतात की तमाशाचा फड रंगात यावा व ढोलकी फुटावी त्याचप्रमाणे संसाराचा खेळ रंगात आला असताना व जीवनरूपी कॅनव्हासवर भविष्याच्या सुखद स्वप्नांचे रंग भरत असताना अचानक काळाची झडप पडून संसाराचा रंगलेला खेळ व स्वप्नांचा क्षणार्धात चुराडा होऊन जातो. अनेकजण अचानक जगातून सर्वांचा कायमचा निरोप घेऊन पुढील प्रवासाला निघून जातात. कित्येकजण आलेल्या परिस्थितीशी झगडत असताना स्वतःच्या नशीबाला ईश्वर जबाबदार समजून, संपूर्ण आयुष्य जगत असतात तर काहीजण आलेल्या संकटांना आयुष्यात पुढे जाण्याची संधी समजून ईश्वराला धन्यवाद देत मार्गक्रमण करतात.

लौकिक किंवा अलौकिक जीवनात सुद्धा जेव्हा ब्रह्मावत्सांना संकटांना तोंड देण्याची वेळ येते तेव्हा सदैव लक्षात ठेवायला हवे की, 'हे ही सरेल' अर्थात आलेली संकटं ही निघून जाण्यासाठी आलेली आहेत. अंतिमतः माझा विजय निश्चित आहे.

शिवबाबा सुद्धा मुरलीतून सांगतात की 'रात के राही थक मत जाना, सुबह की मंजील दूर नहीं।' कलियुगी रात्रीच्या घोर अंधारातून शिवबाबांनी दिलेल्या ज्ञानाचा आधार घेऊन पुरुषार्थाचा रथ हाकत असताना श्रीमतरूपी लगाम सैल झाल्यामुळे ब्रह्मावत्स आलेल्या विघ्नांमध्ये डगमगून जातात व हार मानून बसतात.

या संदर्भात अकबर-बिरबलाची एक गोष्ट आठवते. एकदा अकबर बादशहाने दरबारामध्ये सर्वांना एक प्रश्न विचारला, 'असे एक वाक्य सांगा, ज्याने खळखळून हसणारा

माणूस एकदम गंभीर होऊन जाईल आणि तेच वाक्य ऐकून दुःखाने ग्रस्त असलेला माणूस रडायचा थांबेल.' अकबराचे हे कोडे ऐकून दरबारातील सर्वजण चकीत झाले. अकबराचा प्रश्न ऐकताच सगळेजण म्हणाले, 'हसणाऱ्या व रडणाऱ्या माणसांना एकच वाक्य कसे लागू पडेल?' हसणे व रडणे दोन्ही परस्परविरुद्ध क्रिया आहेत. त्यांच्याशी संलग्न भावनाही परस्परविरुद्धी आहेत. जो तो विचार करू लागला की या कोड्याचे उत्तर काय असेल?

दुसऱ्या दिवशी दरबार भरल्यानंतर कोणाच्याच उत्तराने अकबराचे समाधान झाले नाही. शेवटी अकबराने बिरबलाकडे विचारणा केली. बिरबल गालातल्या गालात हसत म्हणाला, 'होय खाविंद, असा एक विचार डोक्यात येत आहे, ज्याने तुमच्या प्रश्नाचे उत्तर मला देता येईल.' सगळा दरबार उत्कंठेने उत्तराची वाट पाहू लागला. बिरबल उठून उभा राहिला व म्हणाला, 'हे ही सरेल'. त्याचे हे तीन शब्द ऐकून सगळे एकमेकांकडे पाहू लागले. अत्यंत सुखात असणारा, यशाच्या उच्च शिखरावर असलेला माणूस आणि हसणारा माणूस हा विचार करू लागला की खरेच हे क्षणही निघून जातील. याचा अर्थ माझा आनंद, माझे सुख, यश हे कायमस्वरूपी राहणार नाही. दुसऱ्या बाजूला दुःखी-कष्टी माणसांनी वाक्याचा अर्थ असा लावला की हे दुःखाचे दिवस, या वेदना सुद्धा सरतील. सगळ्यांनाच आश्चर्य वाटले की बिरबलाने एवढ्या थोड्या शब्दात सर्वांनाच लागू पडेल असे आयुष्याचे गमक कसे शोधून काढले! अकबर देखील विचार करू लागला की माझी बादशाही, माझे ऐश्वर्य हे एक दिवस संपून जाणार आहे आणि माझ्या काळज्या, विवंचना याही सरून जाणार आहेत. बिरबलाच्या या वाक्याने दरबारातील प्रत्येकजण अंतर्मुख झाला.

'हे ही सरेल' हे वाक्य आपणही सदैव लक्षात ठेवावे. जेव्हा-जेव्हा मायेचे अनेक पेपर विक्राळ परिस्थिती येईल तेव्हा मनाला हे शब्द धीर देतील. मायेच्या आलेल्या विघ्नांमध्ये अनेकदा बरेच ब्राह्मण थकून जातात. कलियुगी

संसारतून अलौकिक ब्राह्मण परिवारामध्ये प्रवेश केल्यानंतर सुरुवातीला 'पाना था सो पा लिया' या मस्तीमध्ये अतींद्रिय सुखाचा अनुभव करत असतात. शिवबाबांसाठी सर्वस्व त्याग करण्यासाठी अनेकजण प्रतिज्ञाबद्ध होतात. 'लाख करे दुनिया, तेरा साथ ना छोडेंगे' असे म्हणत प्रभू प्रीतिमध्ये सर्व जग विसरून गेलेले असतात. अंतिम श्वासापर्यंत बाबांचे बनून राहण्याचा दृढ संकल्प केला असतानाही कालांतराने हळूहळू जेव्हा परिस्थितींना, मायेच्या विघ्नांना सामोरे जाण्याची कसोटी लागते तेव्हा मायेच्या लढाईत अनेकजण धारातीर्थी पडतात. 'जिसका साथी है भगवान, उसको क्या रोकेंगा आँधी और तुफान' हे निर्विवाद सत्य असून सुद्धा भगवंताची मदत न घेतल्यामुळे हतबल होऊन जातात. म्हणून जेव्हा असे प्रसंग येतील तेव्हा मनाला धीर द्या की 'हे ही सरेल'. शिवबाबांचा हात सोडण्याची टोकाची भूमिका कधीही घेऊ नये. जीवनामध्ये आलेले कठीण प्रसंग निघून जाण्यासाठीच आलेले असतात. टाकीचे घाव सोसल्यावाचून दगडाला देवपण येत नाही. लक्ष्मी-नारायण सारखे षष्ठ पद प्राप्त करायचे असेल तर जीवनात मायेची विघ्ने नकोत म्हणून कसे चालेल? विघ्नांचे जमा झालेले ढग सदैव काय एकाच ठिकाणी राहतील का? नाही ना! मग फक्त आवश्यकता आहे, त्या वेळेपुरता धीर धरण्याची. पुढे विजय निश्चित आहे.

बिरबलाच्या उत्तराने दुःखी लोक आनंदी झाले व वैभव-संपन्न लोक स्तब्ध झाले की माझी प्रतिष्ठा, पद व वैभव हे सर्व निघून जाणार आहे. ज्ञानमार्गामध्ये सुद्धा कित्येक ब्राह्मण आत्म्यांना स्वतःच्या विशेषतांचा, गुणांचा व केलेल्या सेवेचा वृथा अभिमान असतो. कर्ताकरविता शिवबाबांना विसरून स्वतःचेच गोडवे गाण्याची सवय काहीना असते. थोडी सेवा केली तरी त्यांची अपेक्षा असते की माझी महिमा करावी. अर्थातच त्यांना अर्ध्या हळकुंडाने पिवळे होण्याची सवय असते. जणू मीपणाची हवा भरलेला हा फुगा असतो. एखादी अपमानाची टाचणी लागताच तो फुटतो. अशावेळी त्या आत्म्याला मान-सन्मान मिळाला नाही तर तो विघ्नरूप बनतो. ईश्वरीय यज्ञामध्ये केलेल्या सेवेपोटी मान-सन्मानाची अपेक्षा ठेवणे हे स्वतःसाठीच धोकादायक ठरते. अशा

आत्म्यांनी सुद्धा लक्षात ठेवायला हवे की, 'हे ही सरेल'. अल्पकाळाचा मान-सन्मान सदैव मिळणार नाही. कारण व्यक्तीकडून मिळणारा मान-सन्मान हा त्याच्या स्वतःच्या स्थितीवर अवलंबून असतो. म्हणून निंदा-स्तुती, मान-अपमान, सुख-दुःखामध्ये समान स्थिती असावी.

समयानुसार माया आता आपला अंतिम श्वास घेण्यापूर्वी संपूर्ण ताकदीने ब्रह्मावत्सांवर वार करित आहे. वेगवेगळ्या प्रलोभनामध्ये फसवित आहे. अशावेळी सर्व ब्रह्मावत्सांनी सुद्धा सीतेप्रमाणे सोन्याच्या हरीणामागे आकर्षित होऊन ईश्वरी मर्यादारूपी लक्ष्मण रेषा ओलांडू नये. माया ज्याप्रमाणे मागे हटायला तयार नाही त्याचप्रमाणे आपण सर्वांनी सुद्धा विघ्नांना न घाबरता पूर्ण ताकदीने शिवबाबांशी केलेल्या प्रतिज्ञा पूर्ण करण्यासाठी सज्ज होऊया. लौकिक दुनियेतील आशिक-माशूक सुद्धा एकमेकांसाठी प्राण त्यागण्यासाठी तयार असतात. प्राणेश्वर शिवबाबा तर आम्हा सर्वांच्या प्राणामध्ये फुंकर घालून प्राण भरत आहेत. आजवर जे आत्मे महान बनले त्या सर्वांना विघ्नांचा सामना हा करावाच लागला. पिताश्री ब्रह्माबाबा, मम्मा, दीदी व दादींनी तसेच अनेक महावीर आत्म्यांनी सुद्धा अनेक संकटांवर मात केली. लौकिक जगातील कित्येक लोक सुद्धा अप्रत्यक्षरित्या ईश्वरावर श्रद्धा ठेवून परिस्थितींना धैर्याने तोंड देऊन विजयाच्या शिखरावर आरूढ झाले आहेत. आपल्या साथीला तर स्वतः सर्वशक्तिवान आहेत मग विघ्नांना घाबरण्याचा प्रश्नच नाही. 'बहुत गयी थोडी रही'. संगमयुगाचा बराच काळ निघून गेला आहे. राहिलेल्या थोड्या काळात तीव्र पुरुषार्थ करण्याचे ध्येय ठेवून मार्गक्रमण करित राहीलो तर सत्ययुगी मंजील दूर नाही कारण हा संगमयुगाचा श्रेष्ठ कालावधीसुद्धा आता लवकरच निघून जाणार आहे. अर्थात हे ही सरेल म्हणजेच पुरुषार्थाचा वेळ निघून गेल्यानंतर पश्चात्तापाशिवाय आपल्या हाती काहीच असणार नाही. त्यामुळे सदैव लक्षात ठेवा की, 'विजय आपला जन्मसिद्ध अधिकार आहे.' आज आपल्या वाट्याला आलेली विपरीत परिस्थिती ही केवळ तात्पुरती आहे. लवकरच ती सरेल अर्थात दूर होईल कारण स्वयं सर्व-शक्तिवान शिवबाबा आपल्यासोबत आहेत. ❖❖❖❖

ब्रह्माबाबांच्या जीवनातील सोळा कला

ब्र.कु.माला, सायन सेवाकेंद्र.

शिवबाबांनी राजयोगाचे चार विषय सांगितले आहेत. त्या चारही विषयांचा केंद्रबिंदू ब्रह्माबाबांचा जीवन वृत्तांत होय. म्हणून शिवबाबा म्हणतात, 'ब्रह्माबाबांचे अनुकरण करा (फॉलो फादर) अर्थात बाबांची जीवन कहाणी आपण आपल्या जीवनात उतरावयास हवी. असे तर आपण म्हणू की बाबा सर्वच बाबतीत संपूर्ण होते पण त्यांचे सोळा कलांत वाटणी करणे श्रेयस्कर ठरेल.

१) शिकण्याची कला (Art of Learning)

शिकणे म्हणजे जीवनात परिवर्तन. शिवबाबा सर्वांना एक समान शिकवितात पण सर्व आपल्या ग्रहणशक्तीनुसार ते धारण करतात. जसे ब्रह्माबाबांनी त्याच ज्ञानाने इतकी प्राप्ती केली की ते कर्मातीत बनले पण कित्येक भाऊ-बहिणी बरीच वर्षे ज्ञानमार्गात आहेत तरीही त्यांच्यात हवी तशी प्रगती झालेली नाही. याचे कारण काय आहे? त्यांच्यात ही एक मनोवृत्ती बनते की आपण तर सर्व काही शिकलो आहोत. बस, हाच मायेचा वार आहे. जो त्यांना शिकू देत नाही. ब्रह्माबाबा स्वतः वयोवृद्ध असतानाही समजत होते की मी विद्यार्थी आहे. याच मनोवृत्तीने त्यांना सर्वोच्च शिखरावर पोहोचवून दिले. तेव्हा अशा प्रकारे शिकण्याकडे पूर्णपणे लक्ष देणे आवश्यक आहे. शिकणे म्हणजे मान्यतेत परिवर्तन करणे आणि हे तेव्हा होते जेव्हा शिकण्याच्या गोष्टीचे महत्त्व माहित असेल. जसे शिवबाबा म्हणतात, 'मुलांनो, तुमचे हे जीवन हिरेतुल्य आहे,' म्हणजे या शिकवणीने आपण इतके उच्च बनणार आहोत जेव्हा हे कळून येते तेव्हा शिकवणीकडे लक्ष जास्त जाते. शिकण्यासाठी प्रलोभन आणि प्रेरणेची आवश्यकता आहे. तेव्हा बाबा म्हणतात, जे नवे येतात तेव्हा त्यांना तुम्ही सर्वप्रथम येथील लक्ष्य काय आहे ते नीट समजावून सांगा.

जर आपणास माहित आहे की विनाश समोर उभा आहे तर तीव्रगतीने पुरुषार्थ करावयास हवा. शिकण्यासाठी आवश्यक आहे ते दोन मान्यतांमध्ये तुलना अथवा त्या गोष्टीचे मुल्यांकन करणे नंतर धारणा करणे. जर एखाद्याच्या

जीवनात परिवर्तन होत नसेल म्हणजे त्याने ऐकीव गोष्टीत तुलना केली नाही मग त्यात लाभ आहे की हानी हे पाहिले नाही म्हणून धारणाही झाली नाही. बाबा आम्हास रोज सांगतात की, 'मुलांनो, जे ऐकले आहे ते पुन्हा उच्चार (रिपीट करा). त्यापासून काय लाभ आहे ते पाहा मग धारणा होईल म्हणजे पचनी पडेल.' शिकण्यासाठी जिज्ञासा हवी. बाबा शिकवणीचे महत्त्व सांगताना म्हणतात की 'मुलांनो, ज्यांचे मुरलीवर प्रेम आहे म्हणजे त्यांचे मुरलीधर-वर प्रेम आहे. तुमची शिकवण मुरली होय. म्हणून शिकवण सोडू नका.' याचप्रमाणे बाबा वृद्धांनाही जेव्हा मुलांनो, मुलांनो म्हणतात तेव्हा त्यांच्यात शिकण्यासाठी जागरूकता येते आणि जे तरुण असूनही म्हणतात की आम्ही सर्वकाही शिकलो मग ते पुढे कसे जातील?

२) व्यवहार करण्याची कला (Art of Dealing or Behaviour)

मम्मा म्हणत असे 'मुले पडतातही आपल्या कर्मांनी व चढतातही आपल्या कर्मांनी.' म्हणजे सर्वांत मोठी गोष्ट आहे कर्म. आता दैवी संस्कार, नवे संस्कार कसे घडावेत? कर्मापासूनच संस्कार घडतात. सत्ययुगात आपले दैवी संस्कार असतील, ते येथेच आपणास घडवावयास हवेत. कोणी म्हणतात ज्ञान ऐकतो, योगही करतो पण पाच विकारांवर नियंत्रण नाही किंवा व्यवहारात काही फरक पडलेला नाही, याचा अर्थ ऐकलेच नाही. म्हणतात की, 'सुंदर तो होय जो सुंदर कार्य करतो (Handsome is that one who does handsome.) म्हणून आपला व्यवहार असा असावा ज्यात निःस्वार्थ स्नेह, गोडवा व सुधारणा असणे आवश्यक आहे. बाबांचा व्यवहार असा होता. त्यांना पाहून इतरांच्या जीवनात, व्यवहारात सुधारणा होत असे. आपल्या प्रत्येक कर्मात सेवा सामावलेली असावी कारण सेवेसाठी केलेले कार्यच श्रेष्ठ होय.

३) निश्चित राहण्याची कला (Art of Relaxation)

विश्राम किंवा शिथिलीकरण तेव्हा होतो जेव्हा या

देहापासून आपण न्यारे (वेगळे) होतो. जेव्हा आपण झोपतो तेव्हा आत्मा देहापासून न्यारा होतो अर्थात आत्म्याला आराम मिळतो. निर्संकल्प स्थितीमुळे आपण न्यारे व प्यारे ही बनतो व आरामही अनुभवतो. ही स्थिती ब्रह्माबाबांमध्ये होती. जसे बाबा मुरलीत म्हणतात, 'जे पूर्वनियोजित आहे ते होत आहे आता काही होणे नाही तरीही बाबा सावध असत. कोणतेही विघ्न आले की बाबा म्हणत नवीन काही नाही (नथिंग न्यू)'. बाबांच्या चेहऱ्यावर सदैव स्मित हास्य असे. तसे आपल्याही चेहऱ्यावर रहावे यासाठी असे समजावयास हवे की कर्ता-करविता शिवबाबा आहेत. आपण केवळ निमित्त आहोत, यालाच ज्ञानावर निश्चय म्हणतात. बाबाच सर्वकाही करवितात या निश्चयाने आपण सदा निश्चिंत राहू शकतो. हीच निश्चिंत राहण्याची कला ब्रह्माबाबात होती, जी त्यांच्या जीवनात आपण सर्वांनी पाहिली. बाबा म्हणत जे झाले ते झाले (past is past) देखावा (scene) समाप्त झाला पुन्हा त्याचे चिंतन करू नका.

बाबा हेही सांगत की कोणाला विसरायचे आणि कोणाला स्मरायचे. कोणत्याही आत्म्याचे स्मरण करता कामा नये कारण तो दुःखाचेच कारण आहे. म्हणून त्याला विसरायचे आणि जो सुखाचा सागर शिवबाबा आहे त्यांचे स्मरण करायचे. आजारातही बाबा, 'कर्माचा हिशोब आहे' असा विचार करून त्याला केवळ विसरत नव्हते तर त्याला सेवेचे साधन बनवीत. एकदा आजारात डॉक्टर आले तेव्हा बाबांनी डॉक्टरला विचारले, 'हाऊ आर यू डॉक्टर!' डॉक्टरला रुग्णाच्या या गोष्टीचे मोठे आश्चर्य वाटले. नंतर बाबांनी सेवा सुरू केली. स्वस्थ राहण्याचा अर्थ सांगितला - स्व+अस्थ. स्व म्हणजे आत्माभिमान (सोल कॉन्शस), अस्थ म्हणजे स्थिती. आत्मिक स्थिती असणे म्हणजेच स्वस्थ असणे. नंतर बाबा सांगत, 'आजारात कोणी विचारपूस करण्यास आले तर आपण रडत म्हणता कामा नये की हिशोब पूर्ण करीत आहोत. हिशोबाची गोष्ट मनात समजून संतुष्ट रहावे, खुश रहावे. निश्चयाने निश्चिंतता येते. बाबा ड्रामाच्या पॉईंट अनुसार कुठल्याही परिस्थितीत एकरस रहात म्हणजे निश्चिंत रहात, आरामात रहात. बाबा म्हणत, 'तुम्ही बेगम-पूरचे बादशहा आहात. खूप खुशीत रहा म्हणजे कोणी तुम्हाला

पाहून म्हणेल की तुमच्यात इतकी खुशी कोठून आली?'

४) जगण्याची कला (Art of Living)

ज्ञानात पदार्पण करण्यापूर्वी बाबा राजांना भेटत असत तेव्हा त्यांचे जीवन अतिशय श्रीमंतीचे होते पण ज्ञान झाल्यापासूनच साधेपणा आला. बाबा म्हणत, 'साधे जीवन आणि उच्च विचार. खर्च कमी करा पण वस्तू जास्त दिवस उपयोगी पडावी. खाणे, कपडे घालणे आणि राहणे या संबंधी असे नव्हे की आपल्यामुळे इतरांना त्रास व्हावा.' बाबा तर इतपत म्हणत की, 'मुलांनो! स्टेशनावर जास्त बंधू-भगिनींनी येणे आवश्यक नाही. हार वगैरे आणून प्रदर्शन (शो) करता कामा नये. ते पैसे सेवेत लावा. बाबा इतके साधे होते की जेव्हा मुले जास्त येत तेव्हा बाबा म्हणत माझ्यापाशी येऊनही झोपू शकता. त्यावेळी बाबांची खोली किती लहान होती. तात्पर्य म्हणजे ब्रह्माबाबांचे जीवन मुलांसाठीच होते. आपल्या वाट्यामधून काढून दुसऱ्यांना देणे, किती मोठी सेवा बाबांनी केली. हेच कारण आहे की आज कोणी नवीन येतात ते ज्ञान उशीरा समजतात. येथील त्याग, सेवाभाव पाहून प्रभावीत होतात. बाबांना पाहून लोक केवळ संतुष्ट होत नव्हते तर आपले जीवनच अर्पण करीत असत. तेव्हा आपणही पहावयास हवे आपल्यावर किती लोक संतुष्ट, खुश आहेत.

नंतर येते स्वच्छता. बाबा म्हणत Cleanliness is next to Godliness. हे सुद्धा बाबांच्या जीवनात पाहण्यात आले की खर्च कमी, स्वच्छता जास्त. जे आजही मधुबनला प्रभावीत करीत आहे. नंतर बाबा म्हणत आपले जीवन असे व्यतीत करा की ज्यापासून एखाद्याला दुःख न व्हावे. प्रत्येक कर्म नियमपूर्वक असावे पण दुसऱ्याला कष्ट देणारे नसावे. आपले काम स्वतः करा म्हणजे इतरांना कष्ट होणार नाही आणि मतभेदही होणार नाही. नंतर येते मागण्याची सवय. कित्येक समजतात की आपण तर यज्ञासाठी मागत आहोत, याने देणाऱ्याचे कल्याण होईल. पण बाबा म्हणत, 'मागण्यापेक्षा मरणे चांगले.' बाबा तर इथपर्यंत म्हणतात की एखादा नातेवाईक शिवबाबांना ओळखल्याशिवाय लौकिक संबंधाने देत असेल तरीसुद्धा घेता कामा नये कारण आताचे घेणे भविष्यात २१ जन्मांपर्यंत

कित्येक पटीने द्यावयास लावणे होय. मग आपण कसे बरे घेऊ शकतो. नंतर बाबांसमोर बेगरी पार्टच्या रूपात बऱ्याच परिस्थिती उभ्या ठाकल्या. पण बाबांनी त्या खुशी-खुशीने पार केल्या पण कोणाकडे मागितले नाही. आपण पाहतो, जगात श्रेष्ठ व्यक्ती तिला म्हणतात जी एखादा नवीन शोध लावते किंवा पराक्रम गाजविते. उदाहरणार्थ, एखाद्याने हिमालयावर चढाई केली किंवा वीजेचा, अणूबाँबचा वगैरे शोध लावला तर त्याचे नाव प्रख्यात होते. पण बाबांनी तर नवी सृष्टीच बनविली. जगात अशी कोणतीच व्यक्ती नाही म्हणून आता आपणासही असेच जीवन बनवावयास हवे.

५) परिवर्तन करण्याची कला (Art of Transformation or Moulding)

बाबा म्हणत धारातीर्थी पडावे, परंतु धर्म न सोडावा. एकदा का समजून घेतले की स्वधर्म काय आहे, स्वलक्ष्य काय आहे तेव्हा बदलावयास (mould) हवे. हेसुद्धा ब्रह्माबाबांच्या जीवनात पाहण्यात आले. पहिल्याच दिवशी साक्षात्कार झाला, 'अहम् चतुर्भुज तत्त्वम्' हा तूच होय. बस, त्याच दिवसापासून परिवर्तन झाले. (ज्यांना पुन्हा पुन्हा सांगावे लागते ते मनुष्य होत). तीव्र पुरुषार्थाचा अर्थच आहे - तीव्र परिवर्तन. बाबा म्हणत आपणच आधारमूर्त आणि उच्चारमूर्त आहात. जसे एखादे काम कोण्या एका व्यक्तीमुळे थांबलेले असेल आणि तिला सांगण्यात येते की इतके गरजेचे काम तुझ्यामुळे राहिलेले आहे तर ती व्यक्ती किती लवकर लक्षात घेऊन ते काम पुरे करते. त्याचप्रमाणे आपण मुले बाबांना विचारतो की 'बाबा! सत्ययुग केव्हा येईल?' तर बाबा म्हणत तुमच्यामुळेच थांबलेले आहे. म्हणून विनाशाविषयी बाबांना विचारू नये की विनाश कधी होईल. यापेक्षा चांगले आहे, आपण लवकरात लवकर पुरुषार्थास लागावे.

६) दुसऱ्यांना आपलेसे करण्याची कला (Art of Generating Affectionate Feeling)

बाबांपुढे कसाही मुलगा येवो, बाबा म्हणत, 'तू तर मोठे कार्य करू शकतोस. निराश आत्म्यांतही बाबा आशा फुलवीत. कसाही एखादा गावातला अशिक्षित असो, गरीब

असो, बाबा त्याला असे भेटत की जणू हाही कोणी फार मोठा व्ही. आय. पी. असावा. मधुबनमध्ये जे कोणी येत बाबा त्यांचे स्वागत करीत तसेच जाताना त्यांना निरोप (see-off) देत. 'गो सून, कम सून' ची टोलीसुद्धा येथूनच सुरू झाली. निरोप देताना बाबा गाणे वाजवावयास लावीत 'भगवान तुझ्या घराचा श्रृंगार जात आहे.' त्यामुळे सर्वजण आपणास महान अनुभवीत. याचबरोबर बाबा सार्थ प्रशंसाही करीत ज्यामुळे सर्वांना मधुबन हे आपले घर आहे अशी अनुभूती होत असे.

मधुबनमध्ये येऊन बाबांना भेटून सर्वजण स्वतःलाच विसरत. एवढेच नव्हे तर छोट्या-छोट्या मुलांचे मन असे काही जिंकून घेत की ती मुले घरी परत जाताना मधुबनमध्ये लपून बसत. जगात गुरू आणि शिष्य असतात, छोट्या मोठ्यांचा भेद असतो. पण येथे बाबांना भेटून सर्वांना हलके-हलके वाटे. भय वाटत नसे पण असे वाटे की पूर्वीही बऱ्याच वेळ बाबांना भेटलो आहोत. बाबा केवळ ज्ञान व योगही शिकवीत नसत तर पारिवारीक जाणीव करून देत. असे तर द्राक्षे सर्व शहरात मिळतात तरीही बाबा सर्वांसाठी मधुबनची द्राक्षे पाठवीत, कोणाला जन्मदिनाची शुभेच्छा तारही करीत. जसे कोणी इमारतीचा पाया घालतात तेव्हा तांबे, पितळ इत्यादी सर्वकाही घालतात तसेच ज्ञान व योगाबरोबर हे सर्वही हवेच अन्यथा सेंटर सफल होत नाही. बाबा मुलांचे कौतुक इतके करीत की त्यांच्या गुणांचा विकास होई व ते कमाल करून दाखवित. बाबा मुलांना बोट धरून घर दाखवीत, सर्व वस्तूंचा साठा (स्टॉक) दाखवीत, त्याचबरोबर टोली खाऊ घालीत. मुलगा सेवेसाठी जाई तेव्हा त्याच्या खिशात सुकामेवा भरत. खरोखरच बाबा राजू-रमजबाज होते. मुलांना आपलेसे करण्याची रीत बाबांप्रमाणे कोणीही जाणत नाही.

७) स्वस्थ राहण्याची कला (Art of Living Healthy)

बाबा म्हणत की शरीर ठीक असेल तरच सेवा करू शकाल. पहिली गोष्ट म्हणजे आरोग्य (health) योग्य बनविण्यासाठी खुशी हवी जी ज्ञानाने मिळते. दुसरी गोष्ट, शीत-कपाटात (refrigerator) शिल्लक राहिलेले शिळे अन्न खाण्यास बाबा मनाई करीत कारण त्यात रात्रीची

अशुद्ध कंपने (vibration) अन्न बिघडवतात. बाबा मुलांना डोंगरावर फिरावयासही घेऊन जात त्यामुळे त्यांना शुद्ध ताजी हवा मिळे. अशातऱ्हेने आरोग्य राखण्यासाठी ज्ञानही बाबा देत. जसे कारखान्यात एका मुख्य वस्तूचे उत्पादन होते त्याचबरोबर इतर अधिक (extra) वस्तूही बनविण्यात येतात, तसे बाबा ज्ञान आणि योगाबरोबर हे सर्व शिकवीत. स्वास्थ्यासाठी औषधाबरोबर सर्वांचे आशीर्वादही घेत चला.

८) पत्र लिहण्याची कला (Art of Letter Writing)

पत्रांमुळे ते लिहिणाऱ्यांची मनोवृत्ती कळून येते. बाबांची पत्रे जीवनात उत्साह उत्पन्न करणारी असत. बाबा कोणालाही एखाद्या न्यूनतेकडे त्याचे लक्ष वेधण्यासाठी प्रथम त्याची प्रशंसा करीत व नंतर चांगल्या तऱ्हेने समजावून सांगत जेणेकरून त्याला दुःख होऊ नये. बाबा पत्र असे लिहित जे पुन्हा पुन्हा वाचावेसे वाटे. बाबा पत्रांनीच आपलेसे करीत. पत्र वाचून आत्मा समर्पित होत असे.

९) प्रकाशन वा प्रसिद्धी करण्याची कला (Art of Publicity)

बाबा म्हणत की जसे धंद्यात नमुना (sample) दाखविण्यात येतो तसेच ज्ञानात लोकांना स्वरूप बनून नमुना बनून दाखवा म्हणजे जिज्ञासू खुश होतील आणि ऑफिसात, समाजात, परिवारात प्रशंसा करतील तसेच इतरांना घेऊन येतील. अशाप्रकारे खर्च केल्याशिवाय प्रसिद्धी (पब्लिसिटी) होईल. बाबा सांगत सर्वांना शिवबाबांचा परिचय द्या. घरांवर, गाड्यांवर फलक (बोर्ड) लिहून लावा. अशाप्रकारची प्रसिद्धी करण्याचीही शिकवण बाबा देत जेणेकरून शिवबाबांचे नाव प्रख्यात व्हावे.

१०) हास्य विनोद कला (Art of Entertainment)

ज्ञान सांगत असताना मध्येच बाबा आपल्या मुलांना हसवित, त्यांचे मनोरंजनही करीत असत. गमतीने कणकेच्या गोळीला टोली म्हणून मुलांना खाऊ घालीत. लाकडाचे पिस्ते, बदाम बनवून घेऊन हसत-हसत खाऊ घालीत. एकदा बाबा काही मुलांना घेऊन डोंगरावरील सुकी लाकडे व चेरी वगैरे गोळा करून आले आणि मग्मांची पूजा करू लागले. अशातऱ्हेने बाबा खूप हसवीत मनोरंजनही करीत

असत. ही त्यांच्यात विशेष कला होती.

११) नेतृत्व कला (Art of Leadership)

जन-समुदायाला जागृत करून सुधारणे हे नेत्याचे कार्य असते. बाबांनी असे कार्य केले जेणेकरून प्रत्येक नेता वा शिक्षक बनला. बाबांची लक्षावधी मुले सर्व शिक्षक आहेत. बाबा सर्वांना कामात गुंतवून ठेवीत. बुद्धी जेव्हा रचनात्मक कार्यास लागते तेव्हा संहारात्मक कार्य समाप्त होते. ज्याप्रमाणे पाण्याच्या लाटांनी दगड देखील पूजनीय शालिग्राम बनतो. तसेच येथे इतरांची सेवा करता-करता मुले लायक बनत असत. बाबांनी प्रत्येकाला काम देऊन त्याची प्रगती केली.

१२) पालना करण्याची कला (Art of Looking After)

बाबा म्हणत सार्वजनिक प्रदर्शन जरूर आयोजित करा, सेवा करा पण थकून झोपू नका, त्याचा पिच्छा पुरवा तेव्हा मग फळ मिळेल. जर एखादा जिज्ञासू काही कारणापायी येत नसेल तर त्याला मुरली पाठवा, पत्र पाठवा, टोली पाठवा किंवा कोणते ना कोणते कार्य द्या म्हणजे तो संपर्कात येत जाईल. फलस्वरूप तो आत्मा पुन्हा संबंध-संपर्कात येऊन त्याचे कल्याण होईल.

१३) सामावण्याची कला (Art of Accomodating)

बाबांच्या जीवनात हे पाहण्यात आले की जर बाबांना विश्वासाने एखादा मुलगा आपली गोष्ट ऐकवी तेव्हा ती बाबा सागराप्रमाणे सामावून घेत. इतरांपर्यंत पोहचू देत नसत. त्यामुळे सर्वजण खुल्या मनाने आपली गोष्ट बाबांना ऐकवीत. ही कलासुद्धा बाबांमध्ये होती.

१४) टाकाऊला उपयुक्त बनण्याची कला (Art of Making Waste into Best)

लोक टाकाऊ लोखंडाला, सुवर्णाला वितळवून नवे रूप देतात तसेच बाबा जुने संस्कार, जुन्या सवयी परिवर्तित करून त्यांना चांगले बनवीत असत. साऱ्या पतीत जगाला पावन करण्याचा शुभसंकल्प करीत. घरातील एखादी टाकाऊ वस्तूला देखील बाबा नवे रूप देऊन ती वस्तू उपयुक्त बनवीत असत.

१५) शिकविण्याची कला (Art of Teaching)

शिकविण्यासंबंधी पहिली गोष्ट स्थान व वातावरणाची

► पान क्र. २१ वर

संस्कारांचे संक्रमण हीच खरी संक्रांती

ब्र.कु.मुग्धा तांबे, नाशिक.

भारत देश अति प्राचीन संस्कृती करता विश्वात प्रसिद्ध आहे तसेच प्रसिद्ध आहेत भारतातील सण व उत्सव. पाश्चात्य संस्कृतीच्या प्रभावामुळे तर त्यांच्यात लक्षणीय वाढ झाली आहे. नववर्षाच्या स्वागता पाठोपाठ सण येतो संक्रांतीचा. आपले सर्व सण-समारंभ चंद्राच्या कलांवर अवलंबून असतात, पण संक्रांतीचा एकमेव सण सूर्याच्या मकर राशी प्रवेशाची सूचना देणारा तिळगुळाचा गोडवा ओठावर आणायला लावणारा, मागचे सर्व विसरून एकमेकांशी नव्याने गोडीगुलाबीचे संबंध निर्माण करायला लावणारा आहे (यावर्षी हा सण १४ जानेवारीला आहे).

माणूस हा समूहाने राहणारा असल्यामुळे आपापसातील संबंधांना दृढ करणारी शिकवण आपल्या पूर्वजांनी नेहमीच आपल्याला दिली आणि त्यानुसारच सर्व सणांची आखणी केलेली आहे. हे संबंध केवळ माणसा-माणसातील नव्हे तर निसर्गाबरोबरही तितकेच दृढ होणारे आहेत. काळाच्या ओघात मानवाने भौतिक प्रगती केली पण या प्रगतीत अनेक वेळा घडली ती क्रांती. कधी ती रक्तरंजीत होती तर कधी शांततेचा अवलंब करत, वाढत्या लोकसंख्येला अन्न-पुरवठा करण्यासाठी झाली हरित क्रांती. थोडक्यात काय तर मानवी उत्क्रांतीत क्रांती अपरिहार्य होती. अनेक तज्ञांच्या मते सारे जग आता वेगळ्याच वळणावर येऊन उभे ठाकले आहे. सर्वत्र होणाऱ्या राजकीय, सामाजिक व आर्थिक घडामोडी चकीत करणाऱ्या आहेत. अनेकांच्या मते एकवीसाव्या शतकात भारत एक महासत्ता म्हणून उदयास येत आहे त्याकरताच अजून एका क्रांतीची आवश्यकता आहे व ती आहे सं-क्रांती अर्थात संस्कारांची क्रांती.

महात्मा, देवात्मा, धर्मात्मा, पापात्मा, पुण्यात्मा हे शब्द आपल्या चांगलेच परिचयाचे आहेत. धर्माप्रमाणे आचरण करणारा तो धर्मात्मा, दैवीगुणांनी युक्त असे आचरण करणारा तो देवात्मा असे स्पष्ट अर्थ देखील आपण जाणतो. या सर्व शब्द संधीत एक समान शब्द आहे व तो म्हणजे आत्मा. पाच तत्वांनी बनलेल्या या शरीराद्वारे कर्म करवून

घेणारी शक्ती म्हणजे आत्मा. मन, बुद्धी व संस्कार या तीन सूक्ष्म शक्तींद्वारे आत्मा या शरीराचे संचालन करतो.

मनाद्वारे आपण विचार करतो, बुद्धीद्वारे केलेल्या विचारांमधून योग्य विचारांच्या आधारे योग्य निर्णय घेतला जातो. विचार करून निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेवर सर्वाधिक प्रभाव पडतो तो आपल्या संस्कारांचा. म्हणूनच पूर्वीपासून आपल्या पाल्यावर चांगले संस्कार व्हावेत हीच सर्वांची सदृच्छा असते. अनेकवेळा नवजात बालकावर तसेच लहान मुलावर देखील काही धार्मिक संस्कार अथवा विधी केले जातात, ज्याद्वारे त्या बालकाची धारणा, विचार क्षमता तशी बनते. संस्कारांचे हे महत्त्व विचारात घेऊनच सध्याच्या जेट युगात गर्भसंस्कारांचे देखील महत्त्व वाढले आहे. महाभारतातील अभिमन्यूचे उदाहरण यासाठी पुरेसे बोलके आहे. ढोबळमानाने संस्कारांचे पाच प्रकार आहेत.

१) आत्म्याचे मूळ संस्कार - ज्ञान, पवित्रता, शांती, प्रेम, सुख, आनंद व शक्ती हे आत्म्याचे मूळ सात गुण आहेत व ज्या व्यक्तीत हे सात गुण प्राधान्याने आढळतात त्याला सतोप्रधान किंवा सात्विक म्हणतात.

२) वारसारूपाने पूर्वजांकडून मिळालेले संस्कार - जसे एखाद्याच्या वर्तणुकीवरून आपण लगेच म्हणतो की हा अगदी आपल्या वडीलांवर गेलाय.

३) पूर्वजन्मीचे संस्कार - एखादा लहान मुलगा जो अजून शाळेत देखील गेला नाही तो सायन्स बाबत जाणतो किंवा त्याला गणितात उत्तम गती असते. हे गुण त्याच्या घराण्यात नाहीत पण तरीही त्याला त्याची जाण असते.

४) मुद्दाम धारण केलेले किंवा दृढनिश्चय पूर्वक धारण केलेले संस्कार. जसे घरची प्रतिकूल परिस्थिती असूनही काही व्यक्ती दृढनिश्चयाने समाजात मोठ्या होतात.

५) संगतीने निर्माण होणारे संस्कार, कधी शरीराद्वारे तर कधी गुण-अवगुणांच्या द्वारे प्रगट होतात. हे सर्व संस्कार मानवाच्या संपूर्ण व्यक्तिमत्त्वावर प्रभाव पाडतात.

२१ व्या शतकातील सर्वात जास्त प्रभावी संस्कार

विश्वातील नंबर १ पुरुषोत्तमाची कहाणी

आहेत, ते संगतीने निर्माण झालेले संस्कार. आजचा समाज निरनिराळ्या माध्यमांद्वारे हिंसाचार, भ्रष्टाचार, पापाचार तसेच अनेक विकृत गोष्टींशी परिचित झाला आहे. या सर्व भडिमारात आपली विचारधाराच बदलत चालली आहे. १०-१२ वर्षांच्या मुलांनी पिस्तुल वापरणे, स्त्रियांची विटंबना करणे, घटस्फोटाचे वाढते प्रमाण, अतिरेक्यांच्या वाढत्या कारवाया, अशा सर्व गोष्टी संस्कारांचे अधःपतन दर्शवितात.

या सर्व क्षेत्रातील बदलत्या पार्श्वभूमीवर आज गरज आहे संस्कार परिवर्तनाची. आत्म्याचे मूळ संस्कार पुन्हा एकदा प्रत्यक्ष होणे, हीच काळाची गरज आहे. सर्वशक्तिवान परमपिता परमात्म्याची आपण सर्व मनुष्यात्मे संतान आहोत. परमात्मा ज्याप्रमाणे ज्ञानाचा, पवित्रतेचा, शांतीचा, प्रेमाचा, सुखाचा, आनंदाचा व शक्तीचा सागर आहे, त्याप्रमाणे मनुष्यात्मेही या सर्व गुणांचे स्वरूप आहेत. हेच आहेत आपले मूळ संस्कार. काळाच्या ओघात या मूळ संस्कारांवर विकारांचे, भ्रष्ट जीवनशैलीचे अनेक थर चढत गेले. लोखंडावर चढलेल्या गंजाप्रमाणे या थरांमुळे आपले विचार व कर्म विद्रुप झाले आहेत. आता वेळ आहे या थरांना सत्यज्ञानाच्या आधारे दूर करून पुन्हा एकदा मूळ संस्कारांना प्रकाशमान करण्याची. या करताच हा संक्रांतीचा सण आहे.

यादिवशी लोक विशेष तीर्थस्नानाचे महत्त्व मानतात. हे तीर्थस्नान म्हणजे ज्ञान-स्नानाचे प्रतीक आहे. या संक्रमणाच्या काळात ज्ञानसागर परमात्मा ज्ञान देऊन, मनुष्यांना स्वच्छ बनवत आहे. संक्रांतीतील तिळाचेही विशेष महत्त्व आहे. तिळाचे तेल हिवाळ्यात शरीराला हितकारक असते. तिळाची चव काहीशी कडवट असून देखील गुळाबरोबर बनविलेले त्याचे लाडू रुचकर लागतात. अंडाकृती तीळ हे अतिसूक्ष्म मनुष्यात्म्यांचे प्रतीक असून गुळ-साखरेची गोडी हे आपापसातील स्नेह भावनेचे प्रतीक आहे. तिळगुळाचे लाडू एकता, मधुरता यांचीच शिकवण देतात. संक्रांतीच्या दिवसात पतंग उडवण्याची पद्धत आहे. देहभानापासून मनाने मुक्त झालेला आत्मा, ईश्वर मिलनाचा आनंद अनुभवू शकतो अर्थात विषय-विकारापासून मुक्त

▶ पान क्र. २८ वर

दादा लेखराज नामक गृहस्थीचा व्यापार होता हिऱ्यांचा। सुप्रसिद्ध व्यापारी हा परमभक्तही होता श्री नारायणाचा ॥ १ ॥ गुरुजनांविषयी नितांत श्रद्धा ठेवूनी स्विकारले बारा गुरूंना। इतुके गुरु करूनही संतुष्टता व समाधान नव्हते दादांना ॥ २ ॥ वयाची साठी पूर्ण होताच, जीवनात जाहला महान चमत्कार। शंख, चक्र, गदा, कमलसहित श्रीविष्णूचा देखीला साक्षात्कार ॥ ३ ॥ तत्क्षणी 'अहम् चतुर्भुज विष्णू ततत्वमूची' दिव्य वाणी प्रगटली। स्वयं परमात्म्यानेच साक्षात्काराद्वारे दिव्य स्मृती तव दिधली ॥ ४ ॥ शिवरात्री होवून गेल्या अनेक, पण अद्भूत होती ती शिवरात्री। लेखराजांच्या सर्वोच्च भाग्याचा सूर्य उदित झाला त्याच रात्री ॥ ५ ॥ गीतेतील महावचनाची पूर्ती करूनी धारण केले रूप साकार। लेखराजांच्या वृद्ध तनात अवतरित झाला होता निराकार ॥ ६ ॥ तीन महावाक्ये उच्चारूनी निजस्वरूपाचा परिचय दिधला दादांना। कैसा हा चमत्कार जाहला म्हणूनी पुसीले आपुल्या गुरूजनांना ॥ ७ ॥ अल्पावधीतच दादांना हृदद्रावक भीषण असा साक्षात्कार जाहला। अणुयुद्धाद्वारे कलियुगी रौद्र विनाश त्या देही त्या डोळा देखिला ॥ ८ ॥ नको दावूस देवा भयंकर विनाश! म्हणूनी उद्गारिले लेखराज। विनाशपूर्व स्थापनाही असते हे नाही जाणीले गुह्यराज ॥ ९ ॥ तृतीय साक्षात्कारात दादांनी सत्ययुगी दैदिप्यमान दृश्य देखिले। प्रभा मंडलासहित मुकुटधारी देवात्म्यांचे दर्शन त्यासी जाहले ॥ १० ॥ स्वयं परमात्मा बोलले लेखराजांशी ब्रह्माची भूमिका केवळ तुझीच। नवसृष्टीच्या रचनेसाठी निमित्त बनावयाचे आहे तुजलाच ॥ ११ ॥ असे सांगूनी दादांचे कर्तव्यवाचक नाम ठेविले प्रजापिता ब्रह्मा। यज्ञाचे व्यवस्थापन व साधकांच्या पालनेसाठी निमित्त झाल्या मम्मा ॥ १२ ॥ ८४ जन्मांच्या उत्थान पतनाची कहाणी कथन केली शिवबाबांनी। आणि विस्मृतीतून स्मृतीर्लब्धा बनण्याचा पुरुषार्थ केला बाबांनी ॥ १३ ॥ विष्णू सो ब्रह्मा, ब्रह्मा सो विष्णू हा अजब खेळ स्मृती व विस्मृतीचा। संगमयुगी काळ आहे आदि अनादि स्मृती जागृत करण्याचा ॥ १४ ॥ 'आपही पूज्य आपही पुजारी' महावाक्य उच्चारिले शिवबाबांनी। महावाक्याच्या प्रेरणेने तीव्र गतीचा पुरुषार्थ केला बाबांनी ॥ १५ ॥ मायेवरी विजय प्राप्त करूनी वैराग्य आले पतित कलियुगाचे। महान लक्ष्य होते विश्वमहाराजन् श्री नारायण बनण्याचे ॥ १६ ॥ अंतिम समयी पिताश्रींना सर्वोत्तम कर्मातीत स्थिती प्राप्त जाहली। ज्ञान यज्ञाची जबाबदारी दादी प्रकाशमर्णींच्या हाती सोपवली ॥ १७ ॥ निराकारी, निर्विकारी, निरअहंकारी भव हेची अंतिम शब्द पिताश्रींचे। वर्तमानातही अव्यक्त पालना देवूनी कल्याण करतात ब्रह्मावत्सांचे ॥ १८ ॥

- ब्र. कु. उज्वलताई, पुणे.

जामखेड : नवरात्रीत देवींच्या झांकीचे उद्घाटन करताना पोलिस इन्स्पेक्टर श्री. संजय पाटील, डॉ. काशिद, ब्र.कु. शोभा बहेन व अन्य.

महाड : चैतन्य देवींच्या झांकीचे उद्घाटन करताना श्री. नितिन पवळे, श्री. शांताराम मंगडे व ब्र.कु. शारदा बहेन.

कुसुंबा : घाटकोपर ते दोडाईचा सायकल यात्रा अंतर्गत कुसुंबा कॉलेजचे चेअरमन भ्राता अविनाश शिंदे यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. हर्षा व तनुजा बहेन.

भिवंडी : 'क्लीन दी माईण्ड, ग्रीन दी अर्थ' या कार्यक्रमाचे उद्घाटन प्रसंगी ब्र.कु. मृत्युंजय भाई, ब्र.कु. अल्का, शिल्पा व सुमन बहेन, तसेच कमिशनर जतीन सोनवणे.

कल्याण (प.) : देवींच्या झांकीचे उद्घाटनानंतर आमदार प्रकाश भोईर व कल्याण शहर शिवसेना अध्यक्ष श्री. विश्वनाथ भोईर.

सावर्डे (चिपळूण) : 'स्वर्णिम संसारके लिए स्वर्णिम विचार' या कार्यक्रमाचे उद्घाटन करतांना ब्र.कु. सुनिता दीदी, सह्याद्री शिक्षण संस्थेचे कार्याध्यक्ष श्री. निकम, ब्र.कु. दीपा बहेन व पूजा निकम.

बांबवडे (कोल्हापूर) : शाहुवाडी युवा संघटना अध्यक्ष रणविरसिंह गायकवाड यांना पुष्पगुच्छ व ईश्वरी साहित्य भेट देतांना ब्र.कु. संगीता बहेन.

शेवगाव : ट्रान्सपोर्ट विंगद्वारे ड्रायव्हर्ससाठी आयोजित शिबीरात सहभागी एस.टी. ड्रायव्हर्स, सोबत ब्र.कु. लक्ष्मी बहेन (पुणे-बोपोडी) व ब्र.कु. पुष्पा बहेन.

पाचोरा : तनिष्का महिला मंडळासाठी आयोजित कार्यक्रमात प्रवचन करतांना ब्र.कु. पुष्पा दीदी, शेजारी ब्र.कु. मीरा दीदी व ज्योति बहेन.

खामगाव : मिडीया संमेलनात आपले विचार व्यक्त करतांना दै. देशोन्नतीचे संपादक श्री. राजेश राजोरे, मंचासीन प्रो. कमल दीक्षित, ब्र.कु. रूख्मिणी दीदी, बी.के. शंतनुभाई व सुशांतभाई.

वाशी (नवी मुंबई) : सर्व धर्म संमेलनात परमात्य संदेश देतांना ब्र.कु. शीला दीदी, मंचासीन मुख्य ग्रंथी भ्राता अमरदिप सिंह, मुनिश्री प्रशांत कुमार, मुनिश्री कुमुद कुमार व नरेशकुमार तसेच भ्राता जमशेद.

नातेपूते (सोलापूर) : पूर्वाश्रमीचे डाकू, आजचे योगी पंचमसिंह यांच्या अनुभवाच्या कार्यक्रमास उपस्थित पत्रकार अरूण खोटे, ब्र. कु. सोमप्रभा बहेन, कृष्णा बहेन व जयश्री बहेन.

शहापूर : पोलिस कर्मचाऱ्यांना व्यसनमुक्ती विषयी मार्गदर्शन केल्यानंतर ग्रुप फोटोत ब्र.कु. भावना बहेन व पी.एस.आय. श्री साळुंखे.

मडगाव-गोवा : माजी आमदार श्री. दामोदर नाईक यांना ईश्वरी संदेश दिल्यानंतर ईश्वरी साहित्य प्रदान करतांना ब्र.कु. राखी बहेन.

सी.बी.डी. बेलापूर : इंजिनियर्स इंडिया लिमिटेड कंपनीत तणावमुक्त जीवन या विषयावर मार्गदर्शन केल्यानंतर, ग्रुप फोटोत डी.जी.एम.भ्राता मिश्रा, ब्र.कु. शीला, शुभांगी व मीरा बहेन.

बोपोडी (पूणे) : पुणे विद्यापीठाचे कुलसचिव श्री. नरेंद्र कडू व सौ. शोभा कडू यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. सुनिता बहेन, सोबत सुनिल भाई.

उस्मानाबाद (आनंद नगर) : 'टच दी लाइट' या प्रॉजेक्टचे उद्घाटन प्रसंगी भाषण करतांना ब्र.कु. सुरेखा बहेन, मंचासीन मा. स्वामी सर, भ्राता नंदकिशोर भन्साळी व अन्य.

बोरिवली (पू.) : रस्ता अपघातात निधन पावलेल्यांना आदरांजली वाहतांना भ्राता सुनिल सावळा (प्रो.नीतू ट्रॅव्हल्स) भ्राता श्रीवास्तव (प्रतिनिधी महिंद्रा अँड महिंद्रा कंपनी) ब्र.कु. दिव्यप्रभा बहेन व अन्य.

बलसाड : रेल्वे पोलिस फोर्सच्या जवानांना व्यसनमुक्ती विषयी मार्गदर्शन करतांना ब्र.कु. रोहित भाई.

सोलापूर (सम्राट चौक) : मोफत मधुमेह तपासणी व रोगनिदान शिबीरात सहभागी डॉ. श्रीकांत शृंगारपुरे, डॉ. संध्या शृंगारपुरे, डॉ. माधुरी अवसेकर, ब्र.कु. सोमप्रभा बहेन, ब्र.कु. सुजाता व सुनिता बहेन.

जालना : 'डायबेटीज के साथ जीवन जीने की कला' या पुस्तकाचे विमोचन करतांना ब्र.कु. सुलभा दीदी, डॉ. सतीश मोरे, मडूलाल अग्रवाल, डॉ. बी. एम. अग्रवाल व शाम शेळगावकर.

वडगावशेरी (पुणे) : लातूर अर्बन बँकेचे मॅनेजर भ्राता बालाराममंत्री व त्यांच्या धर्मपत्नी यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. नंदा बहेन व अन्य.

बाश्ची : नवरात्रीत आपल्या नऊ लौकिक बहिणींचा नऊ शक्तींच्या रूपाने विशेष सन्मान करतांना ब्र.कु. मोहनभाई.

शहापूर : युवा प्रभागाद्वारे आयोजित सायकल यात्रेचे स्वागत करतांना श्री. दत्ता पाटील (राष्ट्रवादी युवक अध्यक्ष) ब्र.कु. अविनाश भाई व ब्रम्हाकुमारी भगिनी.

विदेशात मी पाहिली विविधतेत एकता

(अनुभव)

ब्र.कु.आत्मप्रकाश, आबू पर्वत.

सप्टेंबर व ऑक्टोबर २०१३ मध्ये मला ईश्वरी सेवार्थ मॉरीशस, मेडागास्कर, बर्मा व श्रीलंका या देशात जाण्याची सुवर्णसंधी प्राप्त झाली. मागील विदेश यात्रापेक्षा ही यात्रा निराळी होती. यावेळी मला प्रत्येक देशातील संस्कृती जवळून पाहता आली. तेथील लोकांमध्ये मिसळल्यावर मला असे वाटले नाही की हे विदेशी आहेत. सगळीकडे आपलेपणा जाणवला. मुख्य म्हणजे सर्वजण ईश्वरी ज्ञानाचे चात्रक व त्यासाठी भारताकडे मोठ्या आशेने बघत असल्याचे जाणवले. माझ्या भेटीचे देश हे छोटे असले तरी तेथील लोकांची मने मोठी होती. सर्वत्र मोठ्या प्रेमाने माझे स्वागत करण्यात आले. सर्व देशात सार्वजनिक कार्यक्रम, रेडिओ वार्ता, ज्ञानचर्चा, सेमीनार, मुलाखती इत्यादींच्या माध्यमातून शिवबाबांची सेवा मोठ्या प्रमाणावर संपन्न झाली. अधिकतर कार्यक्रमांच्या शेवटी प्रश्नोत्तराचे सत्र ठेवण्यात आले होते. त्यातील श्रोत्यांचे निवडक प्रश्न व त्यांची मी दिलेली उत्तरे खाली नमूद करण्यात आली आहेत, जी आपल्याला खूपच उद्बोधक ठरतील.

प्रश्न : मेडागास्कर येथील एका विद्यार्थ्याने विचारले की माझे जीवन तणावग्रस्त आहे. आपण कृपया तणावमुक्त बनण्याची विधी सुचवावी.

उत्तर : आधुनिक जीवनात तणाव सर्वव्यापी झाला आहे. व्यापारी, नोकर, अधिकारी, गृहिणी, वृद्ध सर्वच तणावपूर्ण जीवन जगत आहेत. त्यापासून सुरक्षित रहाण्याची विधी आहे आपली मनःस्थिती सदैव उच्च ठेवणे. कुठलीही समस्या ही कायमची नसते. ती येते आणि जाते. वास्तविक कुठलीही समस्या ही आपल्याला काहीतरी शिकवून जाते. अमेरिकेचे पूर्व राष्ट्रपती अब्राहम लिंकन यांनी म्हटले होते की 'मी जीवनात कधी पराभूत झालो नाही असे नाही परंतु माझा मोठेपणा यात आहे की प्रत्येक पराभवानंतर मी उंच उठलो अर्थात प्रत्येक वेळी मी त्यातून काही ना काही शिकत गेलो.' तात्पर्य म्हणजे तणावापासून वाचण्यासाठी परीक्षेची पूर्ण तयारी करा. जीवनाविषयी सकारात्मक

दृष्टिकोन बाळगा. शक्य तितके दुसऱ्यांचे सहयोगी बना तसेच दररोज राजयोगाचा अभ्यास अवश्य करा.

प्रश्न : बर्मांमध्ये एका तरुणाने विचारले की मला भविष्याची खूप चिंता वाटते. कृपया याचे समाधान सांगावे.

उत्तर : सदैव लक्षात ठेवा की भविष्य एक कल्पना आहे व वर्तमान केवळ आपल्या स्वतःच्या हातात आहे. आपण वर्तमानाकडे जर लक्ष दिले तर भविष्याची चिंता समाप्त होऊन जाईल. भविष्यासाठी योजना जरूर असावी परंतु जगावे मात्र वर्तमानामध्येच. आजची सावली ही उद्यावर पडणार आहे त्यामुळे वर्तमानाकडे जर आपण लक्ष दिले तर आपले भविष्य आपोआपच श्रेष्ठ बनते. त्यासाठी सकाळी उठल्यावर हे चिंतन करा की मीच माझ्या भाग्याचा शिल्पकार आहे. मला माझे जीवन श्रेष्ठ बनवायचे आहे. मला जीवनात काहीतरी नवीन करून दाखवायचे आहे.

प्रश्न : श्रीलंकेत एका गृहिणीने विचारले की सध्याच्या भयावह वातावरणात आपण स्वतःला सदैव खुश कसे ठेऊ शकतो ?

उत्तर : प्रसन्नता ही मनाची अवस्था आहे. आपला दृष्टिकोन जर नकारात्मक असेल तर आपली खुशी नाहिशी होते. सकारात्मक चिंतन मनाला सदैव खुश ठेवते. मी चांगला आहे, दुसरेही चांगले आहेत, असा सदैव विचार करा. सर्वांचे गुणग्रहण केल्याने, सर्वांशी सद्‌व्यवहार केल्याने, माणुसकीने वागल्याने आपण सदैव प्रसन्न राहतो. वास्तविक आनंद देण्यात आहे, घेण्यात नाही. त्यामुळे सदैव सर्वांना काही ना काही (आनंद, प्रेम, सुख) देत राहा. तसेच हेही लक्षात ठेवा की परमात्मा सर्वोच्च रक्षक आहे. त्याच्या आठवणीत राहिल्याने आपल्या सभोवती एक सुरक्षाकवच बनते ज्यामुळे कुठल्याही परिस्थितीत आपण सुरक्षिततेचा अनुभव करतो. फलस्वरूप आपल्या मनात सदैव निर्भयता असते व आपले जीवन खुशीने संपन्न बनते.

प्रश्न : बर्मात एका सरकारी कर्मचार्याने विचारले होते की माझी दुसऱ्यांशी चांगला व्यवहार करायची इच्छा असते

परंतु दुसरे मला पाडण्याचा प्रयत्न करतात. याचे समाधान कोणते ?

उत्तर : भारतात अशी एक म्हण आहे की दुसऱ्याने आपल्या मार्गात काटे पसरले तरी आपण मात्र फुले पसरावीत. जो जसे करतो तसेच तो भरतो. आपण पाहतो की थंड लोखंड हे गरम लोखंडाला कापते. संसार एक रंगमंच आहे. प्रत्येक घटनेच्या मागे काहीतरी कारण असते. आपल्याला जर कोणी पाडण्याचा प्रयत्न करीत असेल तर आपण अधिक ताकद वापरून उठले पाहिजे. असे म्हटले जाते की आकाशातील तारे कोणी मोजू शकत नाही तसेच आपले भाग्य देखील कोणी हिरावून घेऊ शकत नाही. त्यामुळे दुसरे जरी आपल्याशी वाईट वागत असले तरी आपण चांगलेच वागावे. आज ना उद्या समोरच्या व्यक्तीत परिवर्तन अवश्य होईल. आज परिस्थिती जरी प्रतिकूल असली तरी ती उद्या अनुकूल अवश्य होईल. सदैव सकारात्मक विचार करा.

प्रश्न : मेडागास्करमध्ये एका खेळाडूने विचारले की सध्याच्या संघर्षमय जीवनात सफलता प्राप्त करण्याचे रहस्य कोणते ?

उत्तर : सफलता प्राप्त करण्यासाठी कुठलाही शॉर्टकट नाही. मेहनत केल्यानेच व्यक्ती महान बनते. त्यासाठी आपली दिनचर्या निश्चित करा, लक्ष्य निर्धारित करा, सर्वांचे आशीर्वाद घेत राहा म्हणजे सफलता अवश्य प्राप्त होईल. आपले लक्ष सदैव आपल्या ध्येयाकडे केंद्रित करा. मनात कधीही निराशा येऊ देऊ नका. संपूर्ण आत्मविश्वास व मोठ्या जिद्दीने प्रयत्न करीत राहा म्हणजे संघर्ष हा हर्षमध्ये परिवर्तित होईल. त्याचबरोबर राजयोगाच्या अभ्यासाने एकाग्रतेची शक्ती, मनोबल, निर्णयशक्ती वृद्धिंगत होते. फलस्वरूप सफलता हमखास प्राप्त होते.

प्रश्न : बर्मामध्ये एका व्यापाऱ्याने विचारले की कार्य-व्यवहारात मन अधिक व्यस्त असल्याने त्रस्त असते. कृपया याचे समाधान कोणते ?

उत्तर : असा अनुभव आहे की शारीरिक थकावट उशीरा येते परंतु आधी मन थकून जाते. उदाहरणार्थ, एखादा

खेळाडू जेव्हा थकून जातो तेव्हा तो आपली शक्ती कायम रहावी यासाठी अधून-मधून शक्तिवर्धक पेय पीत असतो व दिवसभर तितक्याच जोमाने खेळत राहतो. याउलट एखादा व्यापारी संबंध दिवसात अधिक व्यस्त राहिल्याने व नकारात्मक उर्जेमुळे दिवसाच्या शेवटी मनाने अगदी थकून जातो. यापासून वाचण्यासाठी आपण स्वतःचा बुद्धियोग आध्यात्मिक उर्जेचे स्रोत, परमात्मा शिव पित्याशी जोडून ठेवला पाहिजे म्हणजे आपला आंतरीक उर्जेचा स्तर एकसारखा टिकून राहतो. फलस्वरूप आपली कार्यक्षमता वाढत जाते तसेच मनाची प्रसन्नता टिकून राहते.

प्रश्न : श्रीलंकेत एका क्लार्कने विचारले की सध्याच्या महागाईच्या जमान्यात मिळणारा पगार व होणारा खर्च यांचे संतुलन कसे ठेवावे ?

उत्तर : एखादी व्यक्ती १० हजार रुपये कमवून देखील खुश आहे तर दुसरी व्यक्ती १ लाख रुपये कमवूनसुद्धा नाखुष असते. यावरून हे सिद्ध होते की अधिक कमाई करूनही सदैव खुशी मिळत नाही. यासाठी आर्थिक नियोजन करण्याची आवश्यकता आहे. जेथे आवश्यक आहे तेथे खर्च जरूर करावा परंतु अनावश्यक खर्च टाळावा. दुसऱ्यांचे पाहून आपल्या गरजा वाढवू नये. आपल्या इच्छांना आवर घालावा. मुख्य म्हणजे आध्यात्मिक जीवन जगावे. आध्यात्मिकता जीवन जगण्याची कला शिकवते. कुठल्याही परिस्थितीत खुश राहायला शिकवते. सर्वांशी स्नेहपूर्ण व्यवहार करायला शिकवते. तात्पर्य म्हणजे आपल्या कमाईनुसार बजेट बनवता आले पाहिजे म्हणजे जीवनाची गाडी व्यवस्थित चालत राहिल. वर्तमानमध्ये जे प्राप्त आहे त्याचा आनंद घ्या व अधिक चांगल्या भविष्यासाठी सदैव प्रयत्नशील राहा.

प्रश्न : मॉरीशसमधील एका महिलेने विचारले की संबंधात समरसता (मधुरता) आणण्यासाठी काय करावे ?

उत्तर : आपसातील संबंध मधुर ठेवण्यासाठी सदैव दुसऱ्यांच्या विशेषता पाहा तसेच मनापासून त्यांची प्रशंसा करा. जी गोष्ट आपण दुसऱ्यामध्ये पाहू इच्छितो ती प्रथम आपल्या जीवनात आणा. आज संबंधात जी कटुता

आहे, त्याला कारण म्हणजे 'अहम्' (मीपणा) आणि 'वहम्' (संशय). दोघांपैकी एकाने जरी नमते घेतले तरी संबंध तुटण्यापासून वाचू शकतात. त्यामुळे अभिमान सोडून स्वमानात रहा, दुसऱ्यांना सन्मान द्या, त्यांच्या म्हणण्याला महत्त्व द्या, सर्वांविषयी दयाभाव ठेवा, चूक कोणाच्याही हातून होऊ शकते. परंतु आपल्या मनात जर दया व सहयोगाची भावना असेल तर संबंधात मजबूती येत जाईल. यदाकदाचित संबंधात बिघाड निर्माण झाला तरी संवाद करणे बंद करू नका. संबंध पूर्ववत मधुर करण्यासाठी कुठल्याही परिस्थितीत संवाद चालू ठेवणे आवश्यक असते.

प्रश्न : बर्मांमध्ये एका वयोवृद्ध इसमाने विचारले की आतंकवाद व भ्रष्टाचार कसा मिटवता येईल ?

उत्तर : काम, क्रोध, लोभ, मोह आणि अहंकार हेच या समस्यांचे मूळ आहे. आतंकवाद आज भस्मासुराप्रमाणे संपूर्ण मानवतेला भस्म करण्यासाठी तयार आहे. यापासून मुक्त होण्यासाठी प्रत्येकाला आत्मियतेचा धडा शिकला पाहिजे. मी व माझे या दोन गोष्टी सोडून, सर्वांना आपल्याबरोबर घेऊन चालावे लागेल. आपण सर्व सारखे आहोत. कोणी लहान वा मोठा नाही. आपल्या सर्वांचा पिता एक परमात्मा आहे. ही भावना प्रत्येकाच्या मनात जागृत झाल्यानेच आतंकवाद संपुष्टात येईल.

भ्रष्टाचारामुळे तर अनेक राष्ट्रांचा पायाच कमकुवत झाला आहे. यापासून मुक्त होण्यासाठी स्वार्थ भावना, लोभवृत्ती, संग्रह करण्याची प्रवृत्ती, विलासी जीवन यांचा त्याग केला पाहिजे. आपल्याला समाजासाठी, देशासाठी काहीतरी केले पाहिजे. स्वहिताच्या आधी जनहिताचा विचार केला पाहिजे. सत्यता, कर्तव्यनिष्ठा, मेहनत, ईमानदारी, परोपकारिता या गुणांच्या द्वारे भ्रष्टाचार समूळ नष्ट करता येईल.

**अमृतकुंभच्या सर्व वाचकांना नववर्ष
२०१४च्या हार्दिक शुभेच्छा! तसेच नूतनवर्ष
आपणा सर्वांना सुख-शांतीचे आणि
भरभराटीचे जावो, हीच मंगलकामना!
-बी.के.गोदावरी, प्रकाशक.**

► पान क्र. १२ वरून

असते. ब्रह्माबाबांनी स्वच्छ, शांत आणि रम्य वातावरण असलेल्या मधुबनला शिक्षणाचे स्थान निवडले. वेळही अमृतवेला जेव्हा मन अगदी प्रसन्न असते ती निवडली. ते शिकविण्यापूर्वी योग करावयास लावीत आणि गीत वाजवीत. अगरबत्तीही लावीत त्यामुळे मनाची योग्य स्थिती होई. बाबा ईश्वरी ज्ञान अगदी सरळ करून ऐकवीत जे गावातील अशिक्षितही समजून घेत. बाबांच्या शब्दात शक्तीबरोबर गोडवाही होता व ते शब्द मनाचा ठाव घेत असत. कुणाची एखादी गोष्ट बाबांना ऐकवावी असे वाटले तर ते ती सर्वसाधारण वर्गात (जनरल क्लास) ऐकवीत ज्यामुळे ज्याची ती गोष्ट असे तो स्वतःला बदलून टाकी. बाबा आपल्या वागणुकीने, दृष्टी-वृत्ती, व्यवहाराने शिकवित. बाबांच्या भाषेत रस आणि अधिकारवाणी तसेच शक्तीही असे.

१६) प्रशासनाची कला (Art of Administration)

नवे जग स्थापन करणे, एकेकाचे संस्कार बदलणे किती कठीण कार्य आहे. मोठ्यात मोठा कलाकार तोच जो अल्प अशा साधनांनी मोठे कार्य करतो. बाबांच्या जीवनात होते, कार्य सुरू करा, साधने आपोआप हाती लागतील. बाबा प्रत्येकाला संधी देत. येथे काम सर्वजण मागतात कारण येथे कामाला सेवा आणि सेवेला भविष्याची प्राप्ती म्हणतात. येथे कोणी बॉस किंवा मॅनेजर नाही, वचक नाही. बाह्य जगात लोक कामाला (work) कष्ट (labor) समजतात. येथे कामाला सुदैव (good-luck) समजतात. बाबांच्या प्रशासनात संप (strike) वा सुश्री (holiday) नाही.

सारांशाने, पिताश्री ब्रह्माबाबांच्या जीवनातील या सोळा कला धारण करून, आपणही ब्रह्माबापसमान बनण्याचा तीव्र पुरुषार्थ करू या. (आधार : ज्ञान सरिता).

बापदादा प्रत्येक मुलासाठी सदा उदारचित्त, स्नेही व सहयोगी आहेत. अशाप्रकारे सर्वांसाठी सदा स्नेही व सहयोगी बनणे म्हणजेच बापसमान बनणे होय. असे नाही की दुसऱ्याने स्नेह दिला तर स्नेही बनायचे, दुसऱ्याने सहयोग दिला तर सहयोगी बनायचे. आपण स्नेहसागर शिवबाबांची मुले, मास्टर स्नेहसागर आहोत. त्यामुळे सदा सर्वांना स्नेह व सहयोग देत राहिले पाहिजे. स्नेहातच परिवर्तन करण्याची शक्ती आहे. - दादी जानकीजी.

वर्णमालेत गवसले जीवनमर्म

(भाग-१४)

ब्र.कु.डॉ.संजय माळी, पाचोरा.

□ ओ फॉर ऑमिनिशन्ट (Omniscient) अर्थात सर्वज्ञ परमात्मा सर्वज्ञ आहे. परमात्मा शिव निराकार,कर्मातीत, जन्म-मरण रहित, परम पवित्र, त्रिकालदर्शी अर्थात तिन्ही काळाला जाणणारा आहे. म्हणूनच त्याला ज्ञानेश्वर अथवा ज्ञानाचा सागर असेही म्हटले जाते. परमात्मा सर्व आत्म्यांचा पिता असल्याने आपल्या सर्व मुलांची आदि-मध्य-अंताची कहाणी जाणतो. तोच मनुष्य सृष्टीचा रचयिता आहे. तो अभोक्ता, अकर्ता, अकालमूर्त, असीम, अक्षय, अनादि, अनंत, अविनाशी व सच्चिदानंद स्वरूप आहे. त्याला साकारी, आकारी आणि निराकारी सृष्टीचे संपूर्ण ज्ञान आहे कारण तोच या सृष्टीरूपी नाटकाचा निर्माता, निर्देशक व मुख्य अॅक्टर (अभिनेता) आहे.

तोच पतित आत्म्यांना पावन बनविणारा आहे. तो सत्य ज्ञानदाता, सुखदाता, आनंददाता व शांतीदाता आहे. कोणत्याही आत्म्याला जोपर्यंत सत्याचे ज्ञान होत नाही तोपर्यंत त्याची सद्गती होत नाही. मी कोण आहे, कशासाठी आलो आहे, माझे येथे येण्याचे प्रयोजन काय आहे, मला कुठे जायचे आहे, मी काय केले पाहिजे व काय करायला नको, माझे हित कशात आहे, हा सगळा संसार काय आहे, कुणी व कशासाठी तो निर्माण केला आहे, अशा अनेक प्रश्नांची उत्तरे फक्त परमात्माच समजावून सांगतात. जो परमेश्वराची अनन्य भक्ती करतो, परमात्मा त्याला अध्यात्म ज्ञानाचे फळ देतात. त्याद्वारेच आत्म्याची सद्गती होते. परमात्माच गती (मुक्तीधामाची प्राप्ती) व जीवनमुक्ती (सुखधामाची प्राप्ती) यांचा दाता आहे.

जोवर आपण स्वतःला देह समजतो तोवर दुःख सुटत नाही, हे खरं आहे. तरीही आत्मभाव जागृत झाला असता, माणूस दुःखातून मुक्त होतो. देहभानाला त्यागून आत्मभानाला जागृत करणे व मुक्ती-जीवनमुक्तीचा अखंड आनंद प्राप्त करणे, हाच खरा पुरुषार्थ आहे. मी एक पवित्र आत्मा आहे आणि त्या परमात्म्याचा बालक आहे; अशाप्रकारचे

यथार्थ सत्याचे ज्ञान ज्याला प्राप्त झाले त्याचे जीवन धन्य म्हटले जाते. जसे सी.सी.टि.व्ही.कॅमेच्याने विशिष्ट परिसरावर निगरानी ठेवता येते तसे अत्यंत व्यापक स्वरूपात जणू हजारो सी.सी.टी.व्ही. कॅमेच्यांनी परमेश्वर आपल्याला पहात असतो. आश्चर्य याचेच वाटते की हे माहित असूनही लोक पाप करीत राहतात. तात्पर्य म्हणजे कोणतीही गोष्ट त्याच्यापासून लपलेली राहू शकत नाही. त्यामुळे माणसाने केवळ परमेश्वराला शरण जावे व उत्तमोत्तम कार्य करण्याचा प्रयत्न करावा. परमेश्वराने मानवाला कर्म करण्याचे स्वातंत्र्य दिले आहे परंतु त्यापासून मिळणारे फळ हे कर्मसिद्धांता-नुसार प्राप्त होत असते अर्थात चांगल्या कर्मांचे फळ चांगले आणि वाईट कर्मांचे फळ वाईट अवश्य मिळते. आपण जर दुसऱ्यांना सुख, शांती, आनंद, प्रेम, निःस्वार्थपणे दिले तर ते सहस्रपटीने आपल्याला परत मिळते.

वर्तमान काळ हा संगमयुगाचा काळ सुरू आहे. हा युग परिवर्तनाचा काळ आहे. आत्म्यांनी स्वतःला पवित्र बनविण्याचा किंवा दैवी संस्कार धारण करून, नवयुगासाठी तयार होण्याचा कालावधी आहे. करुणासागर परमात्मा, आत्म्यांवर कृपा करण्यासाठी तसेच त्यांचे दुःख दूर करण्यासाठी अवतरित झाले आहेत. पिताश्री ब्रह्माबाबांच्या मुखाद्वारे ईश्वरी ज्ञानाची जणू बरसात करीत आहेत. पाषाणबुद्धी मनुष्याला पारसबुद्धी बनवित आहेत. साक्षी भावात राहण्याचा अभ्यास केल्यास आपणही साक्षी बनतो. मग मान-अपमान, सुख-दुःख, लाभ-हानी आपल्यावर प्रभाव टाकू शकत नाही. आपण स्थितप्रज्ञ, प्रशांत व अनुभवमूर्त बनतो. परमात्मा साक्षीस्वरूप आहेत. अकर्ता व कर्मातीत आहेत. कुठल्याही प्रकारच्या कर्मबंधनात ते अडकत नाहीत. मात्र आपण कशासाठी जन्माला आलो आहोत? काहीतरी चांगले काम करण्यासाठी. काहीतरी चांगला विचार करण्यासाठी. मनुष्य जीवनाचा अर्थ जाणून घेऊन आपले जीवन धन्य बनविण्यासाठी आपण येथे आलेलो आहोत. काहीच

काम न करता आपले भले होणे शक्य नाही. काम करतांना शिवरामाची आठवण ठेवून निरपेक्ष होता येते. हाच कर्मयोग किंवा सहज राजयोग आहे. कर्मातीत बनून लक्ष्मीनारायण समान बनणे हेच आपले ध्येय आहे. परमात्मा सर्व काही जाणतात. माणूस करीत असलेले कर्म, पुण्य असो की पाप ते सर्व अगदी सहजपणे पाहू शकतात. म्हणून माणसाने प्रत्येक कर्म करीत असतांना परमेश्वराची आठवण ठेवली पाहिजे. म्हणजे आपल्या हातून उदात्त व उत्तम तेच घडेल. आजचा माणूस परमेश्वराला विसरला आहे म्हणूनच तो दुःखी आहे. ज्यांनी परमात्म्याची छत्रछाया घेतली आहे त्यांचे जीवनातील सुख-दुःख रूपी ऊन, पावसापासून रक्षण करण्याची जबाबदारी भगवंताचीच असते. स्वतःला आत्मा समजून सदैव सुखाचा आनंद मिळविण्यासाठीच हे जीवन आहे.

□ ज्ञानी आणि अज्ञानी मध्ये काय फरक आहे.

ज्ञानी हा कुठलीही अपेक्षा न ठेवता आपल्या वाट्याला आलेले कर्म मोठ्या प्रेमाने व आनंदाने करीत असतो. जीवन हा एक यज्ञ आहे असे समजून त्यात आपल्या पवित्र सत्कर्मांची आहुती टाकत असतो. त्याला कुठल्याही प्रकारच्या वस्तू, साधन, संपत्ती, सत्ता, मानवी संबंध वगैरेंचा मोह नसतो. हे जग येथेच सोडून जातांना त्याला काहीच आसक्ती वाटत नाही. बघा, आपण जन्माला आलो होतो तेव्हा काही सोबत आणलं होतं का? वस्तू, वैभव, आदीपैकी काहीच नाही मग त्यांचा मोह कशासाठी? आपण येथे येतांना आपले संस्कार घेऊन आलो होतो त्यानुसार आपल्याला जन्म मिळाला. येथून जातानाही आपण आपल्या सोबत चांगले किंवा वाईट संस्कार घेऊन जात असतो. म्हणून आयुष्यभर आपल्या आत्म्यावर चांगले संस्कार करावयाचा प्रयत्न जे करतात त्यांना निश्चितच सद्गती प्राप्त होते. जे काहीच चांगलं पदरी जोडून घेत नाही सांगा त्यांची सद्गती कशी बरे होणार? हे जीवन छान-छान शिकण्यासाठी आहे. चांगले आणि आदर्श कर्म करण्यासाठी परमेश्वराने आपल्याला जन्माला घातले आहे हे समजून घेतले तर माणसाचा वेळ वाया जाणार नाही किंवा व्यर्थ गोष्टींसाठी तो स्वतःला खपवणारही नाही. तो उत्तम, महान व सर्वहितकर असे वेचायचाच प्रयत्न करेल. चांगले मिळवेल इतरांनाही

चांगलेच शिकवेल आणि येथून चांगले बनूनच जाईल.

परमात्मा ब्रह्माद्वारे सत्ययुगी सृष्टीची स्थापना करतात. आपण परमात्म्याचीच परमप्रिय लेकरे आहोत. मग जे गुण वडिलांच्यात आहेत तेच आपल्यातही असायला हवेत. तसेच आपण ब्रह्माबाबांचेदेखील बालक असल्याने त्यांच्याच-प्रमाणे सृजनशील आहोत. आपण प्रत्येकजण आपापली सुंदर सृष्टी घडविण्याचे सुंदर काम करीत आहोत किंवा ब्रह्माच्या सत्ययुगी सृष्टी निर्मितीच्या कार्याला प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे हातभार लावणारे 'खुदाई खिदमतगार' आहोत.

परमात्मा, विष्णूद्वारे दैवी सृष्टीची पालना करतात. तसेच परमात्म्याची मुले आपणही विष्णुप्रमाणे सुंदर सृजनाचे रक्षण करणारे कर्तव्य करूया. दृष्टांत असा देता येईल की समजा आपण एक सुंदर चित्र काढण्याचे काम केले आणि ते चित्र आपण जपले. इतरांचा आनंद वाढविण्यासाठी परोपकारासाठी किंवा त्यांना प्रेरणा देण्यासाठी म्हणून त्याचा उपयोग केला. हे काम विष्णुप्रमाणे केले आहे किंवा आपली एखादी फर्म आहे त्यात काम करणारे काही लोक आहेत. कळत-नकळत त्यांचा संसार तर आपण त्यांना देत असलेल्या पगारावरच चालू आहे. त्या कर्मचाऱ्याच्या सुख-दुःखात आपण सहभागी आहोत. त्यांना काय हवे, काय नको हे आपण प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे जाणून घेत असतो. त्यांच्या प्रगतीत आपलेही योगदान आहे म्हणजे पर्यायाने आपण त्यांची विष्णुप्रमाणे पालना करीत आहोत. संपर्कातील आत्म्यांचे विविध प्रश्न सोडविण्यास त्यांना मदत करणे म्हणजे पालना होय. परमात्मा हे शंकराद्वारे आसुरी सृष्टीचा विनाश करतात. आपण त्यांचेच बालक आहोत. तुमच्या आमच्यात असलेले कुसंस्कार, दोष, दुर्गुण, वासना किंवा कमी, कमतरता संपविणे हे शंकराप्रमाणे कार्य आहे.

आपण येथे फक्त एक आत्मारूपात गर्भात अवतरलो होतो. आपला जन्म झाला. आपले जीवित कार्यही व्यवस्थित पार पडत आहे मग आपण येथून परमधामला जातो. जातांना शरीर येथेच टाकून जातो. हे पाच तत्वांचे शरीर इथेच राहते. 'न अंगे' म्हणजे फक्त आत्माच येथून निघून जातो. शेवटी काय तर आपण पूर्ण होतो अर्थात संपन्न व

► पान क्र. ३२ वर

अंधश्रद्धा निर्मूलन कायद्याच्या निमित्ताने

ब्र.कु.जयश्री खिलारी, विक्रोळी-मुंबई.

अलिकडे महाराष्ट्रात एक ऐतिहासिक घटना घडली, ती घटना म्हणजे अंधःश्रद्धा निर्मूलन विषयासंबंधित 'जादुटोणा विरोधी विधेयक' या नावाने, ते एका रात्रीत पास झाले. समाजसुधारक डॉ. नरेंद्र दाभोळकर हे लोक कल्याणाच्या भावनेने गेली २० वर्षे अंधश्रद्धेविरुद्ध कायदा व्हावा म्हणून सतत आंदोलन करीत होते. कारण अंधश्रद्धेमुळे अनेक निष्पाप मुले, महिलांचा बळी जात होता. धार्मिक भावना व ईश्वराच्या नावासाठी कुणी कारवाई करत नसे कारण अशा गोष्टींना स्वार्थी लोकांचा पाठिंबा असे. धर्माच्या नावाखाली अनेक निरपराध नडले जातात, सताविले किंवा लुटले जातात. त्याला आता आळा बसणार असला तरी त्याची जबर किंमत डॉ. नरेंद्र दाभोळकरांना आपले प्राण गमावून द्यावी लागली. त्यांची कुणी निर्घृण हत्या केली. पण डॉ. दाभोळकर इतिहासात प्रसिद्ध असलेल्या समाज-सुधारकांच्या रांगेत जाऊन बसले. महाराष्ट्रच काय पण संपूर्ण देश त्यांचा कायमचा ऋणी झाला आहे.

आपण प्रत्येकजण या समाजाचा एक अविभाज्य घटक आहोत. यापासून आपण अलिप्त राहू शकत नाही. भारतीय संविधानाचे सर्व अधिकार आणि कर्तव्ये आपल्याला या भारत देशाचे नागरिक म्हणून बंधनकारक आहेत. अंधश्रद्धा निर्मूलन विषयक कायदा झाल्यामुळे त्याचा अभ्यास करणे अतिशय आवश्यक आहे. कारण आपण आध्यात्मिक असलो तरी लोक आपल्याला धार्मिकच समजतात. त्यामुळे आपल्याला इतरांना हा कायदा सांगता, समजविता आणि सगळीकडे पोहचविता आला पाहिजे. आपण विविध सेवा अंतर्गत रॅलीज् काढतो. त्यात हा ही विषय घेणे आपले कर्तव्यच आहे. या कायद्यामुळे सगळ्यांनाच आपल्या श्रद्धा आणि अंधश्रद्धा तपासून पाहण्याची आवश्यकता झाली आहे. कारण श्रद्धा आणि अंधश्रद्धा यामध्ये बारीकशी पुसटशी रेषा असते. अंधश्रद्धा केवळ स्थूल, दृश्य असते असे नाही परंतु संस्कारांवर आधारित अशी सूक्ष्मसुद्धा असू शकते व त्या आपल्या काही मान्यतांच्या स्वरूपात जीवित

असतात. म्हणून अनुभवी, विद्वानांचे अनुभव, बोल यांचा अभ्यास होणे गरजेचे आहे. कारण ज्याला आपण योग्य समजतो, ते संविधानानुसार नियमात न बसल्यास, तो गुन्हा ठरू शकतो.

श्रद्धा म्हणजे प्रेम, विश्वास, प्राप्तीचा अनुभव, त्यागाची इच्छा इत्यादी अशा अनेक सकारात्मक मूल्यांचा परिपाक असतो व त्यात भावना आणि विवेक यांचा समन्वय असतो. भावनांचे प्रमाण अधिक झाले की विवेकावर पडदा पडू शकतो आणि बुद्धी आंधळी बनते म्हणजे ती यथायोग्य निर्णय घेऊ शकत नाही आणि व्यक्ती स्वभावना किंवा दुसऱ्या व्यक्तीच्या अधीन होऊन जाते. परिणामी मग ती व्यक्ती विवशतेमुळे आपले शारीरिक, मानसिक, भावनिक, बौद्धिक, व्यावहारिक वा आर्थिकदृष्ट्या नुकसान करून घेते आणि स्वतःची प्रगती गोठवून टाकते; असे अनेकदा निदर्शनाला आले आहे.

जादुटोणा विरोधी विधेयकामध्ये जवळजवळ २५ नियम होते पण अनेकांनी त्याबाबत गैरसमज करून घेतले, करून दिले त्यामुळे शेवटी १२ मुद्द्यांवर हा कायदा निर्माण झाला. त्यामुळे तो फार कमी प्रमाणावर प्रभाव टाकीत असला तरी तेही नसे थोडके! तो पास झालेला कायदा कसा वापरला जाईल त्यावर त्याची उपयुक्तता सिद्ध होईल. कायदा पास होताच, त्याच महिन्यात २ घटनांमध्ये धरपकड पोलिसांनी केली. त्यात एका घरात नरबळी देण्याचा संकल्प होता; असा संशय व्यक्त केला तर दुसऱ्या घटनेत एका माणसाने मूल न होणाऱ्या महिलेला गंडेदोरे देऊन मूल होण्याची खात्री दिली. या अंधश्रद्धेमुळे तो अटकेत गेला. अशाप्रकारे निर्भय होऊन भावनाशील लोकांना लुटणारे वा त्यांच्या जीवाशी खेळणाऱ्यांना चाप बसला आहे. आता गरज आहे ती या कायद्याची जरब निर्माण करायची. व्यसनमुक्ती, भ्रुणहत्या अशा या श्रृंखलेत हा ही कायदा प्रबोधनासाठी आपण उचलायला हवा.

जादुटोणा विरोधी विधेयकात केवळ १२ कृती शिक्षेस

पात्र आहेत त्यांचे वर्णन खालीलप्रमाणे -

१) भूत उतरविण्याच्या बहाण्याने एका व्यक्तीला बांधून ठेऊन मारहाण करणे. त्याचा विविधप्रकारे छळ करणे. चटके देणे, मुत्र-विषठा खायला लावणे इत्यादी कृत्य करायला लावणे. (प्रार्थना, मंत्र, पुजा करायला हरकत नाही पण असे अघोरी प्रकार आंध्रप्रदेशात खूप होत असतात आणि महाराष्ट्रातसुद्धा खेडेगावातून होत असतात).

२) एखाद्या व्यक्तीने चमत्कार करून फसविणे, ठकविणे, आर्थिक प्राप्ती करणे (हातचलाखी द्वारा चमत्कार होतो अशी प्रसिद्धी करून चकित झालेल्या लोकांकडून पैसे उकळतात. अनेक जण, ठग, भगवी वस्त्रे घालून वीग लावून आपली संन्यासी इमेज तात्पुरती करून भोळ्या लोकांच्या जीवनाशी खेळ करतात अन् फसवितात.)

३) एखाद्याच्या जीवाला धोका निर्माण होणे अथवा शरीराला जखमा होतील अशा अमानुष अघोरी प्रथांचा अवलंब करणे. (अघोरी जखमा करण्याच्या प्रथा प्रत्येक धर्मांमध्ये आहेत. ज्यामागे केवळ एक दहशत निर्माण करण्याचाही प्रयत्न असतो.)

४) गुप्तधन, करणी, जारण-मारण, भानामतीच्या नावाने अमानुष, अनिष्ट व अघोरी कृत्य करणे, नरबळी देणे. (धनाच्या लोभासाठी दुसऱ्याचे वार्ड्ट करून स्वतःचा फायदा करून घेण्याची स्वीकृती आणि महिलांना भानामतीच्या नावाने छळ करणे व मरेपर्यंत मारणे असे अन्यायकारक प्रकार देवधर्माच्या नावाखाली महाराष्ट्रात वरचेवर ऐकू येतात. गुप्तधन प्राप्त करण्यासाठी बहुतेक लहान मुलांचा बळी दिला जातो. धन तर मिळत नाही पण निष्पाप मुलाचा मात्र बळी जातो.)

५) अतींद्रिय शक्ती भासवून इतरांच्या मनात भीती निर्माण करणे व न ऐकल्यास परिणामांची धमकी देणे, फसविणे, ठकविणे. (स्वतःचे महत्व वाढविण्यासाठी स्वतःमध्ये अलौकिक शक्ती आहे असे भासवून कर्मकांड करणे, विशेष पेहराव परिधान करून इतरांच्या मनात जरब निर्माण करताना वेगवेगळ्या क्लुप्त्या (योजना) योजतात आणि कुणी ऐकले नाही वा कुणाला वास्तविकता लक्षात आली तर त्यांची अडचण निर्माण करून त्याला

धमकी देणे, गोड बोलूनही फसविणे, ठकविण्याचे प्रयत्न करणे असे अनेक प्रकार आपण ऐकले आहेत.)

६) एखादी व्यक्ती करणी करते, जादुटोणा करते, भूत लावते, जनावरांचे दूध आटवते, अपशकुनी आहे, सैतान आहे असे कुणासाठी जाहीर करणे. (ही खेडेगावात, शहरात, धार्मिक अध्यात्मिक क्षेत्रातही वाढती गंभीर समस्या आहे. कुणाला अपशकुनी जाहीर करून एखाद्याला माणसातूनच उठविले जाते.)

७) जारण-मारण करणे, चेटूक केल्याच्या नावाखाली मारहाण करणे, नग्न अवस्थेत धिंड काढणे, रोजच्या व्यवहाराला बंदी करणे. (याचा फार मोठा फटका महिलांना बसतो. कोणत्या पुरुषाची नग्न धिंड काढल्याची माहिती नाही.)

८) भूत पिशाच्चांचे आवाहन करून भय निर्माण करणे, मृत्युची भीती घालणे, भुताच्या क्रोधामुळे शारीरिक इजा झाली असे सांगणे.

९) कुत्रा, साप, विंचू चावल्यास एखाद्या व्यक्तीला वैद्यकीय उपचार घेण्यापासून रोखून किंवा प्रतिबंध करून, त्याऐवजी मंत्रतंत्र, गंडेदोरे किंवा यासारखे उपचार करणे.

१०) बोटाने शस्त्रक्रिया करण्याचा दावा करणे, गर्भवती स्त्रियांच्या गर्भाचे लिंग बदलण्याचा दावा करणे.

११) (क) स्वतःमध्ये विशेष शक्ती असल्याचे सांगून अथवा गेल्या जन्मात पत्नी, प्रेयसी होती असे सांगून लैंगिक संबंध ठेवणे. (ख) मूल न होणाऱ्या स्त्रियांना अलौकिक शक्तीद्वारे मूल होण्याचे आश्वासन देऊन, तिच्याशी लैंगिक संबंध ठेवणे.

१२) एखाद्या मतिमंद व्यक्तीमध्ये (मेंटली रिटायर्ड) अलौकिक शक्ती असल्याचे भासवून त्या व्यक्तीचा वापर धंदा व व्यवसायासाठी करणे.

हे वरील मुद्दे अंधश्रद्धेच्या विरोधात शिक्षा करण्यासाठी उपयोगात आणले जातील. या कायद्याची सिद्धता कशी होते, हे नजिकच्या भविष्यात दिसून येईलच. सर्वात महत्वाची गोष्ट म्हणजे अंधश्रद्धेचे मूळ कारण आहे अज्ञान. ते दूर करण्यासाठी ईश्वरी सत्यज्ञानाचा प्रकाश सर्वत्र पसरविण्याची गरज आहे.

स्वराज्य अधिकारी हाच भविष्य विश्वाचा राज्यअधिकारी

(भाग - २)

ब्र.कु.भगवान भाई, शांतीवन-आबू रोड.

मागील अंकात आपण स्वराज्य अधिकारी स्थितीचे महत्व तसेच विश्व राज्यअधिकारी आत्म्याची लक्षणे याविषयीचे विवेचन पाहिले. या लेखात आपण आपल्या कर्मेद्रियांचा दरबार कसा लावावा व प्रत्येक कर्मेद्रियाला कसे संयमित ठेवावे, यावर लेखकाने प्रकाश टाकला आहे. पिताश्री ब्रह्माबाबांनी देखील सुरुवातीला हाच पुरुषार्थ केला होता त्यामुळे प्रत्येक ब्रह्मावत्साने या विधीद्वारे स्वराज्य अधिकारी स्थिती प्राप्त करावी. -- संपादक.

भविष्यात विश्वराज्य अधिकारी बनण्यासाठी वर्तमान पुरुषोत्तम संगमयुगात आपल्या कर्मेद्रियांचा राजा बनणे आवश्यक आहे. आपण रोज राजयोगाचा अभ्यास करतो, खानपान शुद्धीची धारणा पाळतो, नियमित मुरली श्रवण करतो, ईश्वरी सेवा करतो, या सर्व गोष्टी आपण आत्मिक बळ वाढविण्यासाठीच करतो. अशारीतीने आत्मिक बळ वाढल्यामुळेच आपण आपल्या कर्मेद्रियांचा राजा बनतो. परंतु ज्ञान, योग, धारणा व सेवा या चारही गोष्टी केल्यानंतर सुद्धा जर आपली कर्मेद्रिये आपल्याला धोका देत असतील तर आपल्या योगामध्ये, धारणेमध्ये, सेवेमध्ये किंवा ज्ञानामध्ये कुठेतरी चूक होत आहे, असे समजायला हरकत नाही.

सदैव लक्षात ठेवा की मी आत्मा राजा आहे व सर्व कर्मेद्रिये माझ्या राज्यसभेतील मंत्रीगण, साथी वा सेवक आहेत. त्यामुळे रोज अमृतवेळीनंतर व रात्री झोपण्यापूर्वी १० मिनिटांसाठी आपल्या कर्मेद्रियांचा दरबार लावून त्यांची विचारपूस करणे आवश्यक आहे. जो राजा आपल्या मंत्रीमंडळाला सशक्त बनवतो, तोच राजा सफल बनू शकतो. शरीर जणू माझा एक देश आहे. या शरीररूपी देशाचा मी आत्मा राजा आहे, मन आणि बुद्धी हे दोन मंत्री आहेत. बाकी सर्व कर्मेद्रिये सहयोगी वा साथी आहेत. मला आता सर्व कर्मेद्रियांच्या सहयोगाने मायारूपी शत्रूला माझ्या देशातून पळवून लावायचे आहे. शिव परमात्मा माझा परममित्र बनून, मला पुन्हा राजा बनविण्यासाठी मदत करीत आहे. त्यामुळे या मदतीचा पुरेपूर फायदा घेऊन मला पुन्हा स्वराज्य अधिकारी बनायचेच आहे, हा दृढ निश्चय करा. त्यासाठी रोज आपल्या कर्मेद्रियांशी वार्तालाप करा. त्या कर्मेद्रियांसाठी काय श्रीमत आहे, त्याच्याकडून वारंवार

कोणती चूक होते, त्याच्या चुकीमुळे माया कशी प्रवेश करते, या सर्व गोष्टींची जाणीव करून देणे गरजेचे आहे. मुख्य म्हणजे त्या कर्मेद्रियांकडून तीच चूक पुन्हा झाली तर कोणती सजा दिली जाईल, हे सुद्धा त्या कर्मेद्रियाला सांगा. तात्पर्य म्हणजे प्रत्येक कर्मेद्रिये जेव्हा श्रीमतावर चालेल तेव्हाच आपल्या व्यवहारामध्ये व संस्कारामध्ये बदल घडून येईल. पिताश्री ब्रह्माबाबांनी रोज आपल्या कर्मेद्रियांचा दरबार लावून, आपले आंतरिक परिवर्तन घडवून आणले. म्हणूनच पिताश्रींना, सर्वोच्च श्रीनारायणाचे पद प्राप्त होते. आपल्याला सुद्धा जर उच्च पद प्राप्त करायचे असेल तर आपणसुद्धा ब्रह्मा बापसमान कर्मेद्रियांचा दरबार लावून, त्यांच्यात परिवर्तन करणे गरजेचे आहे. आपण रोज अमृतवेळीनंतर व रात्री झोपण्यापूर्वी कर्मेद्रियांचा दरबार कसा लावायचा, प्रत्येक कर्मेद्रियांशी कसा वार्तालाप करायचा तसेच एखाद्या कर्मेद्रियाने चूक केली तर त्याला कोणती सजा द्यायची, याचा एक नमुना पुढे देण्यात आला आहे. (त्यात आपण आवश्यक ते फेरफार करू शकता.)

सर्व प्रथम असा संकल्प करा की मी आत्मा राजा आहे. मी परमपिता परमात्म्याकडून शक्ती घेण्यासाठी अमृतवेळेला परमधाममध्ये जातो व त्याच्याकडून सर्व शक्ती प्राप्त करून पुन्हा आपल्या शरीररूपी देशामध्ये प्रवेश करतो. माझा परममित्र मला राज्यभाग्य देण्यासाठी सहयोग देऊ इच्छितो. म्हणून मला माझ्या कर्मेद्रियांना पूर्णपणे श्रीमतावर चालवून, मायारूपी शत्रूला लवकरात लवकर हद्दपार करायचे आहे. त्यासाठी प्रत्येक कर्मेद्रियाला मायेशी मुकाबला करायला शिकवले पाहिजे. कसे ते पाहू.

१) कान : तुम्ही तर माझ्या राजाईची शान आहात,

जर तुम्ही माझ्या राजाईमध्ये नसता तर मी रोज ईश्वरी महावाक्यांचे श्रवण कसे केले असते ? तुमच्यामुळेच मी या जगातील अनेक चांगले समाचार ऐकतो. याबद्दल मी तुमचा आभारी आहे. परंतु आजकाल तुम्ही काही व्यर्थ गोष्टीसुद्धा ऐकायला लागला आहात याविषयीचा इशारा मला परममित्र परमात्म्याने दिला आहे. आजवर मी तुमच्यावर विश्वास ठेवला परंतु आता तुम्ही मला धोका देऊ लागला आहात. तुम्ही माझ्या अधिपत्याखाली राहता आणि मलाच धोका देता, हा फार मोठा अपराध आहे. आजवर जे काय झाले त्याला मी क्षमा करतो पण येथून पुढे जर तुम्ही व्यर्थ गोष्टी, परचिंतन ऐकत राहिलात तर मी तुम्हाला राज दरबारात शिक्षा देईन. आज रात्री झोपण्यापूर्वी मी पुन्हा दरबार लावणार आहे; आज साऱ्या दिवसात जर का तुम्ही श्रीमताच्या विरुद्ध, मनमताप्रमाणे वा परमताप्रमाणे नको त्या गोष्टी ऐकण्याची चूक केलीत तर तुम्हाला शिक्षा भोगावी लागेल, दिवसभर माझे तुमच्याकडे लक्ष राहील. तुम्ही जर माझी आज्ञा पाळली नाहीत तर झोपण्यापूर्वी तुम्हाला पुन्हा मुरलीचे श्रवण करावे लागेल. कारण जोपर्यंत तुम्ही ईश्वरी ज्ञानाने भरपूर होत नाहीत तोपर्यंत तुम्हाला व्यर्थ गोष्टी ऐकण्याचा तिटकारा येणार नाही.

२) डोळे : तुमच्यामुळेच मी आजवर या सृष्टीची सुंदरता अनुभवू शकलो. जीवनातील प्रत्येक क्षणाचा आनंद घेऊ शकलो. प्रत्येक जन्मात मला नवीन डोळे लाभले. परंतु तुमच्या इतके भाग्यशाली डोळे मला कोणत्याही जन्मात लाभले नाहीत कारण वर्तमान संगमयुगात मी तुमच्याद्वारेच त्या सत्यम्-शिवम्-सुंदरम् परमात्म्याला पाहिले आहे. तासनूतास अनेकदा पाहिले आहे. निराकार परमात्म्याला साकार स्वरूपात बोलताना, चालताना, खाताना, हसताना पाहिले आहे. आजही करोडो भक्तांचे डोळे त्याच्या क्षणिक दर्शनासाठी आसुसलेले आहेत. तुम्हाला मात्र त्याला जवळून पाहता आले. किती थोर हे तुमचे भाग्य ! असे असताना सुद्धा तुम्ही या जगातील दैहिक सुंदरता वा व्यर्थ गोष्टी का म्हणून पाहता ? तुमच्या या अशा वागण्यामुळेच मला माझी राजाई गमवावी लागली. आता पुन्हा मला ती प्राप्त करायची आहे. त्यामुळे आजपासून माझी ही आज्ञा आहे की या

विनाशी दुनियेतील कोणत्याही प्रकारची सुंदरता पाहून चंचलता करायची नाही आणि जर केलीत तर तुम्हाला दंड करण्यात येईल. तुमच्यातील चंचलता नष्ट व्हावी, यासाठी एक आठवडाभर रोज २ तास ज्वालामुखी योग करावा लागेल.

३) मुख : आजही तुझे गायन श्रीमुख असे केले जाते. तुझ्याद्वारे अनेकांना ईश्वरी ज्ञान सांगितल्याने मी अनेकांकडून आशीर्वाद प्राप्त केले. परंतु कधी-कधी मात्र तू माझ्या आत्मिक भावंडांचा अपमान करतोस. त्यांची निंदा-नालस्ती करतोस, व्यर्थ बोल बोलतोस. त्यामुळे ते माझ्यावर नाराज होतात. परिणामी आमच्यातील संबंध दुरावतात. अशा-प्रकारचे तुझे वागणे सर्वथा अनुचित आहे. यापुढे जर तू असे वर्तन केलेस तर तुला शिक्षा करण्यात येईल. संपूर्ण दिवसभर मौन पाळणे, हीच तुला शिक्षा असेल.

४) हात-पाय : तुमच्यामुळे तर मला कर्मणा सेवा करून अनेक जन्मांचे सद्भाग्य जमा करता आले. शिव परमात्म्याच्या आठवणीत राहून टाकलेले प्रत्येक पाऊल हे पद्मांची कमाई करण्यासाठी निमित्त बनले. त्यामुळे मला स्वराज्य अधिकारी बनविण्यात तुमचे फार मोठे योगदान आहे. म्हणून आजही जेव्हा एखादा पुण्यात्मा कोणाच्या घरी गेला तर त्याच्या पाया पडतात तसेच हाताने आशीर्वाद दिला जातो. हे सगळं खरं असलं तरी तुम्ही कधी-कधी स्वतःही व्यर्थ कर्म करता तसेच इतर कर्मेद्विघ्नानीही व्यर्थ कर्म करण्यासाठी सहयोगी बनता. त्यामुळे समय व शक्तीचा खजिना व्यर्थ जातो. वास्तविक संगमयुगातील प्रत्येक सेकंद हा अतिशय महत्त्वाचा आहे, याचे भान तुम्ही सदैव ठेवले पाहिजे. त्यामुळे यापुढे श्रीमताविरुद्ध कुठलेही कर्म केल्यास तुम्हाला उचित दंड दिला जाईल. तुमचे रात्रीचे भोजन बंद करण्यात येईल व रात्री विशेष योगाभ्यास करून कमाई करावी लागेल.

५) मन : हे मना, तू तर माझ्या राजाईची शान आहेस कारण तुझ्यामुळेच मी परमात्मचिंतन करू शकतो. माझे जन्मोजन्मीचे विकर्म भस्म करण्यासाठी, परमात्मा शिव पित्याने जो राजयोग शिकवला आहे, त्याचा मूलभूत मंत्र आहे 'मन्मनाभव'. त्यामुळे तू जितका परमात्मा स्मृतीत लवलीन होशील तितका सहजच मी आत्मा पावन बनत जाईन. अशारीतीने मला पावन बनविणारा मुख्य तू आहेस.

तुझ्यामुळेच मी मायाजीत, प्रकृतीजीत व विश्वजीत बनतो. परंतु तू जेव्हा पूर्व संस्कारवश तसेच संगदोषामुळे मायेच्या अधिन होतोस तेव्हा व्यर्थ चिंतन करतोस व आपल्या मित्रांकडून व्यर्थ बोल व व्यर्थ कर्म करण्यासाठी निमित्त बनतोस. तू जर सदैव प्रभूस्मृतीत राहिलास तरच मी स्वराज्य अधिकारी स्थितीचा अनुभव करू शकतो. त्यामुळे हे मना, तू आजपासून लक्षात ठेव की कोणत्याही प्रकारचे व्यर्थ चिंतन करू नकोस. तू जर माझी ही आज्ञा पाळली नाहीस तर तुला दंड मिळेल. तुला रोज किमान ८ तास योगाभ्यास करावा लागेल. मुख्य म्हणजे तुझ्याकडे माझे संपूर्ण लक्ष असेल. तुला व्यर्थ संकल्पांचे मौन पाळावे लागेल तसेच ज्वालामुखी योगाद्वारे विकर्म विनाश करावे लागतील.

६) बुद्धी : तू तर प्रधानमंत्री आहेस. माझ्या शरीररूपी रथाचा लगाम आहेस. सर्व कर्मेद्रियांवर तुझेच नियंत्रण आहे. अगदी मनमंत्री देखील तुझ्या नियंत्रणाखाली आहे. त्यामुळे तुझी जबाबदारी सर्वाधिक महत्वाची आहे. तू जर सर्व कर्मेद्रियांना श्रीमताप्रमाणे व्यवस्थित चालवलेस तर प्रत्येक पावलावर विजय अगदी निश्चित आहे. याचेच गायन आहे 'निश्चयबुद्धी विजयन्ति'. परंतु जसजसा अंतिम समय जवळ येत चालला आहे तशी माया देखील रॉयल रूपात येऊन तुला भ्रष्ट करण्याचा प्रयत्न करीत आहे, त्यामुळे तू सदैव जागरूक रहा. मायेच्या रॉयल रूपाला देखील दुरूनच ओळख म्हणजे अंतिम समयी मला 'नष्टोमोहा स्मृतिस्वरूप' स्थिती अनुभवता येईल. सरस्वतीचे हंस आसन ही तुझीच यादगार आहे. बुद्धी दिव्य बनताच, सर्व सिद्धी आपोआपच प्राप्त होतात. त्यामुळे परमेश्वराकडे सुद्धा दिव्य बुद्धीचे वरदान मागितले जाते. प्रत्येक ब्रह्मावत्साला तर ते जन्मतःच प्राप्त आहे. आता फक्त तू त्या वरदानाचे स्वरूप बन म्हणजे मला भविष्यात विश्व राज्यअधिकारी बनता येईल. तुझ्यात मायेची प्रवेशता होऊ नये यासाठी मनमत व परमत यापासून दूर रहा. सदैव श्रीमताने भरपूर रहा. श्रीमताविषयी कधीही संशय करू नकोस. मायारूपी शत्रूचा दुरूनच संहार करण्यासाठी स्वदर्शनचक्राचा वापर कर. तुझ्यावरच माझी सगळी भिस्त असल्याने, तू मला अधिक प्रिय आहेस. त्यामुळे मी तुला शिक्षा ती काय

देणार? तूच स्वतः अधिक दक्ष राहून सर्व कर्मेद्रियांकडून श्रीमताप्रमाणे श्रेष्ठ कर्म करवून घे. आता संगमयुगाचा फारच थोडा काळ शिल्लक आहे याचा पुरेपुर फायदा घेऊन, श्रेष्ठतम भाग्य बनव, सदैव लक्षात ठेव की प्रत्येक कल्पात तू या सर्व गोष्टीत यशस्वी झाली होती, त्यामुळे आता ही हमखास होशील.

अशाप्रकारे रोज अमृतवेळेच्या नंतर प्रत्येक कर्मेद्रियाशी आपल्याला संवाद साधायचा आहे. त्यांना सावधान करायचे आहे तसेच त्यांच्या जबाबदारीची जाणीव करून द्यायची आहे. रात्री झोपण्यापूर्वी पुन्हा त्यांचा दरबार लावून त्यांनी आपली जबाबदारी योग्यतःहेने पार पाडली किंवा नाही याची तपासणी करायची आहे. एखाद्या कर्मेद्रियाने आपली आज्ञा पाळली नसेल तर त्याला शिक्षा द्यायची आहे, जेणेकरून त्यांच्यात सुधारणा होत जाईल. अशाप्रकारचा पुरुषार्थ केल्याने आपण ब्रह्मा बापसमान संगमयुगात स्वराज्य अधिकारी व भविष्य सत्ययुगात विश्व राज्यअधिकारी निश्चितच बनू. सदैव हा नशा ठेवा की विजय आपला ईश्वरीय जन्मसिद्ध अधिकार आहे. ❖❖❖

► पान क्र. १४ वरून

झालेला, पतंगाप्रमाणे हलका आत्माच ही प्राप्ती करू शकतो. संक्रांतीच्या दिवशी व पुढे रथसप्तमी पर्यंत स्त्रियांना हळद-कुंकु व वाण देण्याची पद्धत आहे. हे वाण म्हणजे काही स्थूल गोष्टींचे नव्हे तर आपल्यातील गुणांचे, प्रेमाचे वाण द्यावयाचे हा त्यामागील खरा अर्थ आहे.

पंजाबमध्ये हाच सण 'लौहडी' या नावाने साजरा केला जातो. यामागे एक कथा सांगितली जाते. लौहई नावाची एक देवी होती. या देवीने एका भयानक राक्षसाला भस्मसात केले व लोकांना त्याच्या अत्याचारापासून मुक्त केले. लौहडी शब्दाचा अर्थ लौ म्हणजे प्रकाश पसरवणारी असा होतो. परमात्म्याने दिलेल्या ज्ञानाच्या आधारे या दुनियेतील अज्ञानरूपी अंधःकार नष्ट होऊन मनुष्यात्म्ये सद्गुणांनी व ज्ञानाने भरपूर होतात. तेव्हा बंधु-भगिनींनो, या संक्रमणाच्या शुभसमयी आपापसातील ऐक्य वृद्धिंगत करून भारताला महासत्ता व आध्यात्मिक क्षेत्रातील उत्तुंग दिपस्तंभ बनविण्यासाठी आपला देखील खारीचा वाटा उचलुया. ❖❖❖

साक्षात्कार व साक्षात अवतरण यातील महान अंतर

(भाग - १)

ब्र.कु.जगदीश दीक्षित, पुणे.

यदायदाहि धर्मस्य ग्लानिर्भवती भारत ।
अभ्युत्थानम् अधर्मस्य तदात्मानम् सृजाम्यहम् ।
परित्राणाय साधुनाम् विनाशायच दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि संगमयुगे ॥

वर्तमानसमयी अवतरित झालेल्या परमात्म्याच्या श्रीमता-प्रमाणे तो केवळ कलियुगाच्या अंतिम चरणात अर्थात संगमयुगातच अवतरित होतो. म्हणून या श्लोकात 'युगे-युगे' च्या ऐवजी 'संगमयुगे' अशी चुकीची दुरुस्ती केली आहे. परमात्म्याची पहिली विशेषता हीच आहे की, तो जन्म-मृत्युच्या चक्रात येत नाही तरीही या श्लोकात तो जन्म घेतो असे म्हटले आहे. त्याचा जन्म मनुष्य जन्माप्रमाणे साधारण नसल्याने त्याच्या जन्माला 'दिव्य जन्म' म्हणणे योग्य होईल. हा दिव्य जन्म म्हणजेच परमात्म्याचे अवतरण होय! अवतरणाविषयी व अवतारांच्या विषयी भिन्न-भिन्न मान्यता असल्याने आजचा मानव त्याविषयी संभ्रमित झाला आहे. सर्वप्रकारचे संभ्रम, दूर करण्यासाठी अवतरण, अवतार, साक्षात्कार अथवा दृष्टांत म्हणजे काय, ते आपण स्पष्टपणे जाणून घेऊया त्यासाठी या शब्दांचे वास्तविक अर्थ, भावार्थ व त्याची सत्यता आपण ज्ञात करूया.

अवतरण : भगवद्गीतेतील वरील वचनयुक्त श्लोका-नुसार निराकार परमात्मा अतिधर्मग्लानी समयी मनुष्य आत्म्यांच्या उद्धारार्थ तसेच एका सत्यधर्माच्या स्थापनार्थ परमधाममधून या साकार सृष्टीतील एका साधारण वृद्ध मनुष्याच्या शरीरात प्रवेश अर्थात परकाया प्रवेश करतो. त्या वृद्ध मनुष्याच्या द्वारेच परमात्म्याला सतोप्रधान मनुष्य-सृष्टीची स्थापना करावयाची असल्याने तो त्याला कर्तव्य-वाचक नाव देतो 'प्रजापिता ब्रह्मा' हाच वास्तविक ब्रह्मा होय! याच ब्रह्माच्या मुखकमलाद्वारे परमात्मा राजयोगासहित मुक्ती आणि जीवन-मुक्तीचे सत्य गीताज्ञान प्रदान करतो. अशाप्रकारे विश्वातील सर्व मनुष्यआत्म्यांच्या उद्धारार्थ निराकार शिव परमात्म्याने परकाया प्रवेश करून साकार रूपाने येणे यालाच परमात्म्याचे अवतरण असे म्हणणे

योग्य होईल. अशाप्रकारे श्रीकृष्णाचा आत्मा कधीही अवतरित होत नाही हे गीतेतीलच काही श्लोकाद्वारे स्पष्ट होते ते श्लोक या लेखात पुढे नमूद केले आहेत.

अवतार : ज्यावेळी तमोगुणी समाजाची तमोप्रधान अवस्था होत जाते अर्थात मनुष्यआत्म्यांकडून अधिकाधिक विकर्मे होऊन आत्मिक पतनाचा वेग वाढू लागतो अशा प्रतिकूल परिस्थितीत समाजाला मार्गदर्शन करण्यासाठी कालानुरूप भिन्न-भिन्न संतमहात्म्यांचे जन्म होतात. समाजाच्या नैतिक अधःपतनाची स्थिती पाहून त्यांच्या अंतर्यामी आध्यात्मिक ज्ञानाची निर्मिती होते. आपल्या जीवनकालात समाजापुढे केलेली प्रवचने, मार्गदर्शन आणि निर्माण केलेले ग्रंथ (दासबोध, गाथा, ज्ञानेश्वरी इत्यादी) याच्या आधारे ते समाजाच्या आत्मिक पतनाचा वेग कमी करतात. अर्थात तमोगुणात बुडणाऱ्या समाजाचे ते काही काळासाठी आधारस्तंभ बनतात. अशाप्रकारे आपल्या महान कार्याद्वारे जडजडीभूत झालेल्या कलियुगाला ते तात्पुरता आधार देतात. अशा सत्पुरुषांना 'अवतारी सत्पुरुष' असे म्हटले जाते.

अवतारांच्या विषयी गैरसमज : परमात्मा मातेच्या गर्भातून जन्म घेत नसल्याने व केवळ ब्रह्माच्याच शरीरात प्रवेश करित असल्याने कोणत्याही देहधारी मनुष्यआत्म्याला परमात्म्याचा अवतार मानणे हे फार मोठे अज्ञान आहे. तसेच कोणत्याही संतमहात्म्याला एखाद्या देवतेचा अवतार मानणे अयथार्थ आहे कारण देवी-देवताही याच साकार सृष्टीवर ८४ जन्मांच्या व सतो-रजो-तमोच्या चक्रात बद्ध झाल्याने, कलियुगात त्या आत्म्यांची अवस्था तमोगुणी झालेली असते. अर्थात तमोगुणी आत्मा कधीही अवतार कार्य करू शकत नाही. सत्ययुग त्रेतायुगातील देवतांच्या जन्मालाही अवतार (रामावतार, कृष्णावतार) म्हणता येणार नाही कारण त्या दोन्हीही युगात संपूर्ण मनुष्यसृष्टी पाच तत्वांसहित सतोगुणी असल्याने कोणतीही प्रतिकूल परिस्थिती निर्माण होत नाही. अर्थात तेथे कुणाला अवतार घेण्याची

आवश्यकता नसते. परमात्म ज्ञानाच्या आधारेच सर्वप्रकारचे अज्ञान पूर्णतः नष्ट होऊन अवतरण व अवतार या विषयीचा कोणताही गैरसमज मनात रहात नाही.

साक्षात्कार : वर्षानुवर्षे अंतःकरणापासून अव्यभिचारी भक्ती केल्यानंतर भक्ताला अपेक्षित असलेले भक्तीचे फळ म्हणून त्याच्या इष्टदेवतेचा साक्षात्कार वायुरूप धुसर शरीराच्या माध्यमातून परमात्माच करवितो. या साक्षात्कारालाच दृष्टांत असेही म्हटले जाते. साक्षात्काराचा सर्वाधिकार परमात्म्याकडेच असतो. त्याविषयी परमात्म्याचे महावाक्य आहे की, 'साक्षात्कार की चाबी मै अपने पास ही रखता हूँ।' साक्षात्कार पाहून भक्त धन्य व कृतार्थ होतात. ते आपल्या इष्ट देवतेलाच परमात्मा समजल्याने प्रत्यक्ष परमेश्वरच आपल्याला दर्शन देत आहे असा भक्तांचा समज होतो. अर्थात साक्षात्कार म्हणजे परमात्म्याचे अवतरण नव्हे! परमात्मा तर केवळ अतिधर्मग्लानी समयी अवतरित झाल्यानंतरच मनुष्य आत्म्यांना साकार रूपात भेटू शकतो. परमात्म्याचे अवतरण हे त्याच्या स्थापना, पालना व विनाश या तीन कर्तव्य कर्मांशी निगडित असते. साक्षात्कारात या तीन कर्तव्य कर्मांना कुठेही स्थान नाही. साक्षात्कारात ना परमात्म्याशी, ना इष्ट देवाशी मीलन होते. श्रीरामाचा साक्षात्कार म्हणजे प्रत्यक्ष श्रीरामाचे आगमन नव्हे. श्रीरामाचा जन्म तर त्रेतायुगात सुमारे ३५०० वर्षापूर्वी झाला होता. शंभराहून अधिक वर्षे जीवन व्यतीत केल्यानंतर त्यांनी आपला भौतिक देह सोडला. विचार करा श्रीराम आपल्या भौतिक शरीरासह या कलियुगात येणे शक्य आहे काय? मनुष्य आत्म्यांचे अज्ञान दूर करण्यासाठी परमात्म्याचे महावाक्य आहे की, 'या अपवित्र युगात संपूर्ण पावन असलेल्या देवी-देवतांची सावलीही पडू शकत नाही.' सर्वसाधारण मनुष्ये आत्मे अज्ञानापोटी देव आणि ईश्वर यांना एकच मानतात. खरे तर अनेक देव ही एका ईश्वराची रचना आहे. रचियता अविनाशी आहे तर त्याची रचना विनाशी आहे. अर्थात देवी-देवतांनाही जन्म-मृत्यु असल्यामुळे त्या होऊन गेल्या आहेत असेच म्हणावे लागेल. ज्यावेळी चैतन्यामध्ये त्या साकार सृष्टीवर असतात त्यावेळी त्यांची कोणीही भक्ती करीत नाही आणि ज्यावेळी त्यांचे अस्तित्व

संपते त्यावेळी त्यांची जडमूर्ती बनवून भक्त भक्तीचा आरंभ करतात.

अत्यंत प्रतिकूल परिस्थितीत भक्तांच्या मदतीसाठी त्यांचा इष्ट देव अन्यरूपात उपस्थित होतो असाही भक्तिमार्गातील एक गैरसमज आहे. खरे तर भक्तांना त्यांचा इष्ट देव मदत करीत नसून परमात्माच कुणालातरी निमित्त बनवून अप्रत्यक्षपणे मदत करीत असतो. म्हणून त्याला करन-करावनहार म्हटले आहे. वर्तमानसमयी तो आपल्याला केवळ मदत करण्यासाठी नव्हे तर आपले जन्मजन्मांतरीचे सुखदायी भाग्य निर्माण करण्यासाठी आपले परमधाम सोडून या साकार सृष्टीवर प्रजापिता ब्रह्माच्या शरीरात अवतरित झाला आहे. भाग्यविधात्या निराकार परमात्म्याला साकार रूपात पहावयाचे असेल तर काही दिवस ईश्वरीय ज्ञान व राजयोगाचा अभ्यास करणे अनिवार्य आहे. साकार रूपात आत्मा व परमात्म्याचे मिलन होणे हाच संगमयुगी भाग्याचा सर्वश्रेष्ठ क्षण होय! संगमयुगाशिवाय असे साकारी मिलन अन्य कोणत्याही युगात होऊ शकत नाही. भक्तजनांनो, हे त्रिकालाबाधित सत्य आहे की, परमात्मा ना कृष्ण रूपात, ना राम रूपात, ना कोणत्याही संतमहात्म्याच्या रूपात कधीही येत नाही. द्वापर युगापासून अनेक साधकांनी परमात्म प्राप्तीसाठी प्रयत्न केला. परंतु कठोर तपस्या करूनही परमात्म प्राप्ती कुणालाच झाली नाही. पूर्वीच्या ऋषी मुनींनी देखील म्हटले आहे की, 'परमात्मा बेअंत आहे, आम्ही त्याला व त्याच्या रचनेला जाणत नाही?' वर्तमानसमयी इतकी वेदशास्त्रे व ग्रंथ असूनदेखील परमात्म्याचे निवासस्थान कोणते आहे व देवी-देवतांचे निवास स्थान कोणते होते हेच सर्वसाधारण माणसांना ज्ञात नाही. अशी भोळी माणसे हा प्रश्न नेहमीच विचारत असतात की, या जगात देव आहे किंवा नाही? बंधूनों, या प्रश्नाचे उत्तर नाही असे द्यावे लागेल कारण देव हे तर याच साकार सृष्टीवर सत्ययुग त्रेतायुगातच असतात. मनुष्य सृष्टीचा हा नियम शास्त्रांच्या विद्वान पंडितांनाही ज्ञात नाही की दैवी युगात एकही असूर नसतो व असुरी युगात एकही देव नसतो. परमात्मा मात्र आपला अवतरण काळ सोडून निरंतर परमधामीच असतो. (क्रमशः)

धन्य जीवन झाले, जव मी बाबांना भेटले!

(अनुभव)

ब्र.कु.राजश्रीमाता, बारामती.

माझा जन्म मध्यमवर्गीय परिवारात झाला आहे. मला लहानपणापासून एकच प्रश्न असायचा की एका हिंदू धर्मातच अनेक देवी-देवतांची मान्यता का आहे? कारण जर शंकराची उपासना केली तर शनिदेवाला राग, जर श्रीलक्ष्मीची उपासना केली तर संतोषी मातेला राग येऊ शकतो का? एकच देव का असू नये? मुस्लीम धर्मात, ख्रिश्चन धर्मात, शिख धर्मात एकाच देवाला मानतात मग हिंदू धर्मात एवढे देव का? पुढे लग्न झाल्यावर तर ही जबाबदारी अजून वाढली कारण घरात मी मोठी सून असल्याने भक्तिमार्गातील रितीरिवाज, चाली-रीती सांभाळणे भाग पडते. मला नेहमी वाटत असे की लोक म्हणतात, दिवाळीमध्ये नरकचतुर्दशीच्या दिवशी पहाटे स्नान नाही केले तर मनुष्य नरकात जातो व लवकर स्नान केले तर तो स्वर्गात जातो. मला प्रश्न पडायचा की जर एका दिवाळीला लवकर उठलो तर स्वर्गात व दुसऱ्या दिवाळीला उशीरा उठलो तर नरकात, यामागे नेमके सत्य काय आहे?

परंतु १९९८ मध्ये जेव्हा मी ज्ञानात आले तेव्हा शिवबाबांनी या सर्व प्रश्नांमधून मला पार केले. मी व माझ्या पतींनी साप्ताहिक कोर्स केला व आम्ही रोज मुरलीला जाऊ लागलो. परंतु दिव्य बुद्धीचे लॉक (कुलुप) अजून नीटपणे उघडले गेले नव्हते, असे म्हणता येईल. कारण मुरली ऐकतांना चांगले वाटायचे, परंतु मुरलीमध्ये बाबांची जी पुढील महावाक्ये असतात, 'बच्चे, अभी विनाश नजदीक है। किसीमें भी मोह नहीं रखो। मौत सामने खडा है।' ही अशी महावाक्ये ऐकल्यानंतर वाटायचे की घरामध्ये काहीच करू नये. सारखे तेच विचार येत असत की आता काय जग बुडणारच आहे. मग मी मुरलीला जाणे बंद केले. खरं तर त्यावेळी माझ्या हे लक्षात आले नाही की ही बाबांची महावाक्ये आपण तीव्र गतीने पुरुषार्थ करावा यासाठी आहेत. त्यांच्यामागील भाव आमच्या लक्षात आला नव्हता. तरीदेखील सेंटरच्या

बहेनजी आम्हाला कुठलाही कार्यक्रम असो, ब्रह्माभोजन असो अगदी आवर्जून प्रेमाने बोलवित असत.

या दरम्यान मी माझ्या आईला ज्ञानात आणले होते व ती पूर्णपणे ज्ञानात पक्की झाली होती. ती मधुबनला जाऊन शिवबाबांना भेटूनही आली. त्यामुळे तिला खूपच खुशी प्राप्त झाली होती. ती मला सारखी म्हणायची की तुम्हीपण एकदा मधुबनला अवश्य जाऊन या. मधुबन जणू या सृष्टीवरचा स्वर्ग आहे. तेथील परमात्म मीलनाच्या अनुभवाने जीवन खरोखरच धन्य होते. तिच्या आग्रहास्तव आणि सेंटरच्या बहेनजींच्या प्रेमाने मी, माझे पती, दोन मुले असे आम्ही चौघेजण सन २००१ मध्ये मधुबनला गेलो होतो.

मधुबन भूमीवर पाय ठेवला व तेथील शुद्ध, पवित्र, आनंदमय वातावरण पाहून, मन आनंदाने भारावून गेले. त्याचे वर्णन करण्यासाठी माझ्याकडे शब्दच नाहीत. खऱ्या अर्थाने जीवनाचे सार्थक झाल्याचे मनाला समाधान लाभले. एक परमात्माच एवढं विशाल कार्य करवू शकतो, याची खात्री पटली. परमपिता शिव परमात्मा, साकार माध्यम प्रजापिता ब्रह्मा यांच्याद्वारे, नवसृष्टीची स्थापना करून, आपल्या लाडक्या मुलांना शोधून, त्यांना उच्च देवता पदाची प्राप्ती करवीत आहेत, हे लक्षात आले. मुख्य म्हणजे प्राणेश्वर बापदादांना सन्मुख भेटून परमआनंदाची अनुभूती आली. जीवन धन्य झाले. त्यामुळे मधुबनहून परत आल्यावर, आम्ही रोज मुरलीला नियमितपणे जाऊ लागलो. आता माझ्या मनातील विनाशाची भीती निघून गेली होती. निकट भविष्यात होणारा विनाश हा सर्वांच्या कल्याणासाठीच आहे, हे पूर्णपणे उमगले, समजले होते. आता याद व सेवा करण्यासाठी उमंग-उत्साह खूपच वाढला होता. त्यामुळे मी निमित्त बनून, ईश्वरी संदेशाची पत्रके छापली. सर्व नातेवाईक, मित्र-मैत्रिणी यांना शिवबाबांचा परिचय दिला. स्थानिक वृत्तपत्राद्वारे, केबलद्वारे घराघरापर्यंत बाबांचा

परिचय देण्याची सेवा केली व करत आहे. कारण शिवबाबा मुरलीतून सांगतात, 'बच्चे कोई भी आपको उलहना न दे कि भगवान आया और हमे बताया तक नहीं।' या ईश्वरी सेवेसाठी लौकिक परिवारात पतीकडून अनमोल सहकार्य आहे, याचे सर्व श्रेय शिवबाबांना आहे.

माझ्या मुलीचा बारामतीत बारावीला प्रथम क्रमांक आला. तिचा गौरवही करण्यात आला. याचे सर्व श्रेय शिवबाबांना जाते कारण ती रोज शिवबाबांची आठवण करूनच अभ्यासाला बसायची. लौकिक जीवनात ज्ञानात आल्यावर-सुद्धा काही प्रसंगांना तोंड द्यावे लागले. परंतु मी बाबांना एकच सांगितले आहे की बाबा, कोणत्याही कठीण प्रसंगी तुम्ही असा काही मार्ग दाखवा जेणेकरून लोकांना पटेल की हे ज्ञानात चालतात. त्यामध्ये मोठे सामर्थ्य आहे. खरोखरच शिवबाबांनी याची प्रचिती दिली व अजूनही देत आहेत.

आमचे नव्हे बाबांचे इलेक्ट्रिकचे दुकान व्यवस्थित चालू आहे. दुकानात सुद्धा ज्ञानाची पुस्तके व बाबांची परिचय पत्रके ठेवली आहेत. दुकानाबाहेर रोजचे विचार व स्वमान लिहित असतो. येणारे-जाणारे लोक ते मोठ्या आवडीने वाचतात व म्हणतात की ओम शांतीचे विचार खूपच सुंदर असतात. मी कोठेही गावाला गेलो तरी ज्ञानाची छोटी पुस्तके व त्यामध्ये एक संदेश पत्रक ठेवून निरनिराळे हॉस्पिटल, बुकस्टॉल, हॉटेल, कर्टिंग-सलून व दुकानांमध्ये अवश्य देते.

माझी सर्व ब्रह्मावत्सांना एकच विनंती आहे की आपला एकही नातेवाईक असा ठेऊ नका की जो शेवटी तुम्हाला म्हणेल की तुम्ही तर मला शिवबाबांचा परिचय दिला नाही. पत्राद्वारे संदेश पाठवणे तर अगदी सहज शक्य आहे. शक्य झाल्यास त्यांना संस्थेच्या नियतकालिकांचे (अमृतकुंभ, ज्ञानामृत, प्युरिटी, वर्ल्ड रिच्युअल, इत्यादीचे) सदस्य बनवा म्हणजे ते अधिक संपर्कात येतील. ज्ञानाविषयी त्यांची रुची वाढेल.

तात्पर्य म्हणजे प्रत्येकाने आपले जीवन याद व सेवेत सफल करावे. शेवटी सर्व ब्रह्मावत्सांना तीव्र पुरुषार्थासाठी मनःपूर्वक शुभेच्छा !

► पान क्र. २३ वरून

संपूर्ण बनतो. जे घडत आहे, जे घडून गेले किंवा यापुढे घडणार आहे ते सर्व चांगल्यासाठीच आहे असे भगवद् गीता सुद्धा सांगत आहे. कोणत्याही गोष्टीसाठी नाराज न होता आपले विहित कर्म सुरू ठेवणे. कामक्रोधादि विकारांपासून स्वतःची सुटका करून घेण्याचा प्रयत्न करणे. जे जे होईल ते साक्षी बनून पाहात राहणे. संपर्कात येतील त्यांची निरपेक्षपणे सेवा करणे. सर्वांकडून चांगले आशीर्वाद मिळविणे. कमळाप्रमाणे निर्मळ, निर्लेप बनणे. सतत चांगले काय करता येईल हाच ध्यास घेणे. कुणाच्यातरी उपयोगी पडून कुणाचे दुःख दूर करण्यासाठी स्वामी विवेकानंदांप्रमाणे तपस्वी जीवन जगणे हेच सार आहे. तप करतांना सर्वांच्या भलाईची कामना करावी.

कर्तृत्व, अभिमान आणि ममत्व त्यागून, अभोक्ता बनून जीवनाचा आनंद घ्यावा. त्याला अधिक सुंदर बनवावे. आपले मुखमंडल इतके प्रसन्न असावे की पाहणाऱ्याला परमात्म्याची आठवण व्हावी हीच सर्वोत्तम सेवा होय. तुमच्या आठवणीनेही कुणाचे तरी भले व्हावे इतके सुंदर जीवन जगावे' असे महामुनी वशिष्ट सांगतात. तीर्थंकर महावीर म्हणतात, 'दुनिया मे चार स्थान कभी नहीं भरते, १) स्मशान, २) समुद्र, ३) तृष्णा का गढ्ढा और ४) मनुष्य का मन. खरयं ते. माणसाचे मन केवळ परमेश्वराच्या स्वरूपाला जाणून, त्याच्या शक्तीचा अनुभव करूनच भरू शकते. शिव बाबांची आठवण करणे व इतरांना स्मृतिस्वरूप बनविणे. ज्ञान मनन, चिंतन करून ते आचरणात आणण्याचा प्रयत्न केल्यास, भवसागर पार करणे एक आनंदयात्रा ठरेल. सर्वज्ञ परमात्मा आपल्या वत्सांच्या कल्याणासाठी धरतीवर येतात आणि आपले सर्वार्थाने भले करतात. फक्त आपण त्यांची शिकवण समजावून घेतली पाहिजे एवढेच. परम दयाळू, सर्वज्ञ भगवंत आपल्यालाही दयावान, मास्टर सर्वज्ञ व बेफिकर बादशाह बनवितात. मायाजीत, स्वराज्य अधिकारी होण्याचे भाग्य देतात आणि सुख-शांतीचा दाता बनवितात. म्हणूनच एका कवीने म्हटले आहे,

प्यारे बाबाने हमको, तपस्वी मूरत बना दिया ।

अपने ही जैसा हमको, खुबसूरत बना दिया ॥

१. अमरावती : चैतन्य देवीच्या झांकीचे उद्घाटन करतांना खासदार श्री. अडसूळ, शेजारी ब्र.कु. सीता दीदी, इंद्रा बहेन व कृषी अधिकारी श्री. जाधव. २. सोलापूर : 'विश्वकल्याणी भवन' या नवीन सेवाकेंद्राचे उद्घाटन करतांना राजयोगिनी संतोष दीदी, ब्र.कु. सोमप्रभा दीदी, ब्र.कु. अमरभाई व ब्र.कु. कला बहेन. ३. मडगाव-गोवा : गोव्याचे माजी मुख्यमंत्री मा. दिगंबर कामत यांचा ईश्वरी साहित्य प्रदान करतांना ब्र.कु. राखी बहेन. ४. पिंपरी (पुणे) : खासदार गजानन बाबर यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. सुरेखा दीदी, सोबत नगरसेविका सीमा साळवे व अन्य. ५. ठाणे (प) : फिल्म अभिनेत्री विद्या बालन यांना ईश्वरी संदेश दिल्यानंतर भेटवस्तू देतांना बी.के. कंचन बहेन. ६. मालाड : रस्ता अपघातात मृत्युमुखी पडलेल्यांना आदरांजली वाहतांना ब्र.कु. कुंती बहेन, शेजारी डॉ. श्याम अग्रवाल व श्री. अशोक पटेल. ७. अकोला : चैतन्य देवीच्या झांकीचे उद्घाटन केल्यानंतर आमदार मा. हरिदास भदे, ब्र.कु. रूख्मिणी बहेन व अन्य. ८. फैजपूर : सुप्रसिद्ध समाजसेविका सिंधुताई सपकाळ यांना ईश्वरी संदेश दिल्यानंतर, भेटवस्तू देतांना शकुंतला बहेन व मीरा बहेन.

आनंद रोड (शांतीवन) : आनंद रोड ते भिनमाल (राज.) या क्षेत्रातील शांतीदूत युवा सायकल यात्रींना शुभ आशीर्वाद देतांना संस्थेच्या सहप्रशासिका दादी गुलजारजी, शेजारी ब्र.कु. निझार भाई व अन्य.

मॉरीशस : मॉरीशसचे उपपंतप्रधान मा. अनिलकुमार बैचू यांना ईश्वरी स्नेहभेट देतांना ब्र.कु. आत्मप्रकाश भाई (मधुबन), शेजारी ब्र.कु. नीरू, ब्र.कु. मदन, ब्र.कु. प्रेमप्रकाश व बी.के. अनिल भाई.

संगमनेर (ताजणे मळा) : महाराष्ट्राचे गृहमंत्री मा. आर.आर.पाटील यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना बी. के. अनिता, शेजारी बी. के. विष्णु भाई.

खाशी (नवी मुंबई) : पद्मश्री डॉ. डी. वाय. पाटील, राज्यपाल विहार व मा. श्री. गणेश नाईक, उत्पादन शुल्क मंत्री यांना ईश्वरी भेटवस्तू देतांना ब्र.कु. शीला दीदी.